

JC 2017 37

04/01/2018

Definitieve richtsnoeren

Gemeenschappelijke richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende vereenvoudigd en verscherpt cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen

Richtsnoeren betreffende risicofactoren

Naleving en rapportageverplichtingen

Status van deze gemeenschappelijke richtsnoeren

Dit document bevat gemeenschappelijke richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 en artikel 56, eerste alinea, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie, op grond van Verordening (EU) nr. 1094/2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen) en op grond van Verordening (EU) nr. 1095/2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten) – de zogenoemde "ESA-verordeningen" (ESA = *European Supervisory Authorities*). Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de ESA-verordeningen moeten de bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan de richtsnoeren te voldoen.

Gemeenschappelijke richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van de ESA's passende toezichtpraktijken binnen het Europees Systeem voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten voor wie gemeenschappelijke richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door ze op passende wijze in hun toezichtpraktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer de gemeenschappelijke richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Rapportageverplichtingen

Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de ESA-verordeningen stellen bevoegde autoriteiten de betrokken ESA [twee maanden na de publicatie van alle vertalingen op haar websites – 05/03/2018] ervan in kennis of zij aan de gemeenschappelijke richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, of, indien dat niet het geval is, wat de redenen van de niet-naleving zijn. Bevoegde autoriteiten die bij het verstrijken van de termijn niet hebben gereageerd, worden geacht niet aan de richtsnoeren te hebben voldaan. De kennisgevingen dienen te worden gestuurd naar compliance@eba.europa.eu, compliance@eiopa.europa.eu en compliance@esma.europa.eu met het kenmerk 'JC/GL/2017/37'. Een model voor kennisgevingen is beschikbaar op de websites van de ESA's. Kennisgevingen worden ingediend door personen die bevoegd zijn om namens hun bevoegde autoriteiten te melden of zij aan de aanbevelingen voldoen.

Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de ESA-verordeningen op hun websites bekendgemaakt.

Titel I – Onderwerp, toepassingsgebied en definities

Onderwerp

1. Deze richtsnoeren beschrijven factoren die ondernemingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan een zakelijke relatie of occasionele transactie verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering (hierna “het ML/FT-risico”) beoordelen. Ze beschrijven ook hoe ondernemingen de omvang van hun cliëntenonderzoek (hierna “CDD”, *customer due diligence*) zo dienen aan te passen dat het in verhouding staat tot het ML/FT-risico dat zij hebben vastgesteld.
2. Deze richtsnoeren richten zich op risicobeoordelingen van afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties, maar ondernemingen kunnen deze richtsnoeren *mutatis mutandis* ook gebruiken wanneer ze het ML/FT-risico binnen hun bedrijf beoordelen overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn (EU) 2015/849.
3. De in deze richtsnoeren beschreven factoren en maatregelen zijn niet uitputtend, en ondernemingen dienen, waar nodig, ook andere factoren en maatregelen in overweging te nemen.

Toepassingsgebied

4. Deze richtsnoeren zijn gericht tot kredietinstellingen en financiële instellingen als gedefinieerd in artikel 3, leden 1 en 2, van Richtlijn (EU) 2015/849, en tot bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de naleving door deze ondernemingen van hun verplichtingen in het kader van het bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering (hierna “AML/CFT”).
5. Bevoegde autoriteiten gebruiken deze richtsnoeren wanneer zij de toereikendheid van de risicobeoordelingen en het ML/FT-beleid en de AML/CFT-procedures van ondernemingen beoordelen.
6. Bevoegde autoriteiten wegen ook af in hoeverre deze richtsnoeren kunnen worden gebruikt bij de beoordeling van het aan hun sector verbonden ML/FT-risico, die deel uitmaakt van de op risico gebaseerde aanpak van toezicht. De ESA's hebben overeenkomstig artikel 48, lid 10, van Richtlijn (EU) 2015/849 richtsnoeren gegeven betreffende een op risico gebaseerde aanpak van het toezicht.
7. De naleving van het Europese stelsel van financiële sancties valt buiten het toepassingsgebied van deze richtsnoeren.

Definities

8. In deze richtsnoeren gelden de volgende definities:

- “bevoegde autoriteiten”: de autoriteiten die bevoegd zijn om ervoor te zorgen dat ondernemingen de in nationale wetgeving omgezette voorschriften van Richtlijn (EU) 2015/849 naleven;¹
- “ondernemingen”: kredietinstellingen en financiële instellingen als gedefinieerd in artikel 3, leden 1 en 2, van Richtlijn (EU) 2015/849;
- “rechtsgebieden waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden”: landen die op basis van een beoordeling van de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren een hoger ML/FT-risico vertegenwoordigen. Dit begrip omvat, maar is niet beperkt tot, ‘derde landen met een hoog risico’ waarvoor is vastgesteld dat ze in hun AML/CFT-regelgeving strategische tekortkomingen vertonen die een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financiële stelsel van de Unie (artikel 9 van Richtlijn (EU) 2015/849);
- “occasionele transactie”: een transactie die niet wordt uitgevoerd in het kader van een zakelijke relatie als gedefinieerd in artikel 3, lid 13, van Richtlijn (EU) 2015/849;
- “gezamenlijke rekening”: een bankrekening die is geopend door een cliënt, bijvoorbeeld een advocaat, jurist of een notaris, voor het aanhouden van geld van zijn cliënten. Het geld van de cliënten wordt samengevoegd, maar de cliënten kunnen de bank niet rechtstreeks opdracht geven om transacties te verrichten;
- “risico”: de kans op en gevolgen van ML/FT. Met risico wordt hier inherent risico bedoeld, dat wil zeggen, de hoogte van het risico dat bestaat vóór toepassing van risicobeperkende maatregelen. Hiermee wordt geen residueel risico bedoeld, dat wil zeggen, de hoogte van het risico dat blijft bestaan na toepassing van risicobeperkende maatregelen;
- “risicofactoren”: variabelen die, afzonderlijk of in combinatie, het ML/FT-risico verbonden aan een afzonderlijke zakelijke relatie of occasionele transactie kunnen vergroten of verkleinen;
- “op risico gebaseerde aanpak”: een aanpak waarbij bevoegde autoriteiten en ondernemingen de ML/FT-risico’s waaraan ondernemingen zijn blootgesteld, identificeren, beoordelen en begrijpen en AML/CFT-maatregelen treffen die evenredig zijn met deze risico’s;
- “geldbron”: de oorsprong van de geldmiddelen die betrokken zijn bij een zakelijke relatie of occasionele transactie. Dit omvat zowel de activiteit die de in de zakelijke relatie gebruikte geldmiddelen heeft voortgebracht, bijvoorbeeld het salaris van de cliënt, als de manieren waarop de geldmiddelen van de cliënt werden overgedragen;

¹ Artikel 4, lid 2, onder ii), van Verordening (EU) nr. 1093/2010, artikel 4, lid 2, onder ii), van Verordening (EU) nr. 1094/2010 en artikel 4, lid 3, onder ii), van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

- “bron van het vermogen”: de oorsprong van het totale vermogen van de cliënt, bijvoorbeeld een erfenis of spaargeld.

Titel II – Risico beoordelen en beheersen: algemeen

---

9. Deze richtsnoeren worden gepresenteerd in twee delen. Titel II is algemeen en geldt voor alle ondernemingen. Titel III is sectorspecifiek. Titel III is op zichzelf onvolledig en dient te worden gelezen in samenhang met titel II.
10. De aanpak van ondernemingen van de beoordeling en beheersing van het aan zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden ML/FT-risico omvat het volgende:

- Bedrijfsbrede risicobeoordelingen.

Bedrijfsbrede risicobeoordelingen helpen ondernemingen begrijpen waar ze worden blootgesteld aan ML/FT-risico en aan welke gebieden van hun bedrijfsactiviteiten zij prioriteit dienen te geven in de strijd tegen ML/FT. Daartoe, en overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn (EU) 2015/849, identificeren en beoordelen ondernemingen het ML/FT-risico dat verbonden is aan de door hen aangeboden producten en diensten, de rechtsgebieden waarin zij actief zijn, de cliënten die zij aantrekken en de transactie- of leveringskanalen waarvan zij gebruikmaken om hun cliënten te bedienen. De stappen die ondernemingen nemen om ML/FT-risico binnen hun bedrijf te identificeren en te beoordelen, moeten evenredig zijn met de aard en omvang van de onderneming. Indien een onderneming geen complexe producten of diensten aanbiedt en een beperkte of geen internationale blootstelling heeft, hoeft de risicobeoordeling niet al te ingewikkeld of geavanceerd te zijn.

- Cliëntenonderzoek.

Ondernemingen gebruiken de bevindingen van hun bedrijfsbrede risicobeoordeling wanneer zij een beslissing nemen over het passende niveau en type CDD dat zij op afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties zullen toepassen.

Voordat zij een zakelijke relatie aangaan of een occasionele transactie verrichten, passen ondernemingen een initieel CDD toe overeenkomstig artikel 13, lid 1, onder a), b) en c), en artikel 14, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849. Het initiële CDD omvat ten minste op risicovoeligheid gebaseerde maatregelen om:

- i. de cliënt en, voor zover van toepassing, de uiteindelijke begunstigde of wettelijke vertegenwoordigers van de cliënt te identificeren;
- ii. de identiteit van de cliënt te verifiëren op basis van betrouwbare en onafhankelijke bronnen en, voor zover van toepassing, de identiteit van de uiteindelijke begunstigde zo te verifiëren dat de onderneming ervan overtuigd is dat zij weet wie de uiteindelijke begunstigde is; en
- iii. het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen.

Ondernemingen passen de omvang van initiële CDD-maatregelen aan op basis van risicogevoeligheid. Indien het aan een zakelijke relatie verbonden risico laag is, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, kunnen ondernemingen mogelijk vereenvoudigde cliëntenonderzoeksmaatregelen (SDD-maatregelen, *simplified customer due diligence measures*) toepassen. Indien het aan een zakelijke relatie verbonden risico verhoogd is, moeten ondernemingen verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen (EDD-maatregelen, *enhanced customer due diligence measures*) toepassen.

- Een totaalbeeld krijgen.

Ondernemingen winnen zoveel informatie in dat zij ervan overtuigd zijn dat ze alle relevante risicofactoren hebben geïdentificeerd, indien nodig ook door aanvullende CDD-maatregelen toe te passen, en zij beoordelen deze risicofactoren om een totaalbeeld van het aan een bepaalde zakelijke relatie of occasionele transactie verbonden risico te krijgen. Ondernemingen worden erop gewezen dat de lijst van risicofactoren in deze richtsnoeren niet uitputtend is, en dat van ondernemingen niet wordt verwacht dat ze in alle gevallen alle risicofactoren in overweging nemen.

- Monitoring en evaluatie.

Ondernemingen moeten hun risicobeoordeling actueel houden en regelmatig evalueren.² Ondernemingen moeten transacties monitoren om ervoor te zorgen dat zij in overeenstemming zijn met het risicoprofiel en de bedrijfsactiviteit van de cliënt, en zij moeten, indien nodig, de bron van de geldmiddelen onderzoeken om mogelijke ML/FT op te sporen. Zij moeten ook de documenten, gegevens of informatie waarover zij beschikken, actueel houden, zodat zij kunnen zien of het risico dat aan de zakelijke relatie is verbonden, is gewijzigd.³

Risicobeoordelingen: methode en risicofactoren

11. Een risicobeoordeling bestaat uit twee aparte, maar onderling samenhangende stappen:

- a. de identificatie van het ML/FT-risico, en
- b. de beoordeling van het ML/FT-risico.

Identificatie van het ML/FT-risico

12. Ondernemingen zoeken uit aan welke ML/FT-risico's zij zijn, of zouden worden, blootgesteld als gevolg van het aangaan van een zakelijke relatie of het verrichten van een occasionele transactie.
13. Bij het identificeren van de ML/FT-risico's verbonden aan een zakelijke relatie of occasionele transactie nemen ondernemingen relevante risicofactoren in overweging, met inbegrip van

² Artikel 8, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.

³ Artikel 13, lid 1, onder d), van Richtlijn (EU) 2015/849.

wie hun cliënt is, de landen of geografische gebieden waarin deze actief is, de specifieke producten, diensten en transacties die de cliënt verlangt, en de kanalen die de onderneming gebruikt om deze producten, diensten en transacties te leveren.

Bronnen van informatie

14. Indien mogelijk is de informatie over deze ML/FT-risicofactoren afkomstig uit verscheidene bronnen, of deze nu afzonderlijk of met hulp van in de handel verkrijgbare instrumenten worden geraadpleegd of gegevensbanken zijn die informatie uit meerdere bronnen bundelen. Ondernemingen bepalen het type en aantal van deze bronnen op basis van risicogevoeligheid.
15. Ondernemingen nemen altijd de volgende bronnen van informatie in overweging:
  - de supranationale risicobeoordeling door de Europese Commissie;
  - informatie van de overheid, zoals nationale risicobeoordelingen, beleidsverklaringen en waarschuwingen, en memories van toelichting bij relevante wetgeving;
  - informatie van regelgevers, zoals richtsnoeren en de argumentatie die wordt gegeven bij door toezichthouders opgelegde boetes;
  - informatie van financiële-inlichtingeneenheden (FIE's) en rechtshandavingsinstanties, zoals dreigingsrapporten, waarschuwingen en typologieën; en
  - informatie verkregen in het kader van het initiële CDD-proces.
16. Andere informatiebronnen die ondernemingen in deze context in overweging kunnen nemen, zijn onder andere:
  - de eigen kennis en professionele deskundigheid van de onderneming;
  - informatie van sectororganen, zoals typologieën en informatie over opkomende risico's;
  - informatie van het maatschappelijk middenveld, zoals corruptie-indexen en landenverslagen;
  - informatie van internationale organen voor de vaststelling van normen, zoals wederzijdse beoordelingsrapporten of juridisch niet-bindende zwarte lijsten;
  - informatie van geloofwaardige en betrouwbare openbare bronnen, zoals berichten in gerespecteerde kranten;
  - informatie van geloofwaardige en betrouwbare commerciële organisaties, zoals risicorapportages en inlichtingenverslagen; en
  - informatie van statistische organisaties en de academische wereld.

Risicofactoren

17. Ondernemingen worden erop gewezen dat de onderstaande lijst van risicofactoren niet uitputtend is, noch wordt er van ondernemingen verwacht dat ze in alle gevallen alle

risicofactoren in overweging nemen. Ondernemingen kijken naar het totale aan de situatie verbonden risico en zijn zich ervan bewust dat, tenzij Richtlijn (EU) 2015/849 of nationale wetgeving anders bepaalt, de aanwezigheid van afzonderlijke risicofactoren niet noodzakelijkerwijze betekent dat een zakelijke relatie in een hogere of lagere risicocategorie moet worden ingedeeld.

Cliëntgebonden risicofactoren

18. Bij het identificeren van het aan hun cliënten verbonden risico, met inbegrip van de uiteindelijk begunstigden van hun cliënten,⁴ houden ondernemingen rekening met het risico dat verband houdt met:
  - a. de bedrijfsactiviteiten of beroepsactiviteiten van de cliënt en de uiteindelijke begunstigde van de cliënt;
  - b. de reputatie van de cliënt en de uiteindelijke begunstigde van de cliënt; en
  - c. de aard en het gedrag van de cliënt en de uiteindelijke begunstigde van de cliënt.
19. Risicofactoren die relevant kunnen zijn bij het onderzoeken van het risico dat is verbonden aan de bedrijfsactiviteiten of beroepsactiviteiten van een cliënt of een uiteindelijke begunstigde van een cliënt, zijn onder andere:
  - Heeft de cliënt of de uiteindelijke begunstigde banden met sectoren waaraan vaak een hoger corruptierisico is verbonden, zoals de bouw, de farmaceutische industrie en gezondheidszorg, de wapenhandel en defensie, de winningsindustrie of openbare aanbestedingen?
  - Heeft de cliënt of de uiteindelijke begunstigde banden met sectoren waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden, bijvoorbeeld bepaalde money-transferorganisaties, casino's of handelaren in edelmetalen?
  - Heeft de cliënt of de uiteindelijke begunstigde banden met sectoren waarin aanzienlijke bedragen aan contant geld omgaan?
  - Indien de cliënt een rechtspersoon of een juridische constructie is, wat is het doel van zijn oprichting? Wat is bijvoorbeeld de aard van zijn bedrijfsactiviteiten?
  - Heeft de cliënt banden met de politiek; is hij bijvoorbeeld een politiek prominente persoon of is zijn uiteindelijke begunstigde een politiek prominente persoon? Heeft de cliënt of de uiteindelijke begunstigde nog andere relevante banden met een politiek prominente persoon; zijn bijvoorbeeld een of meer directeuren van de cliënt politiek prominente personen, en indien dit zo is, oefenen deze politiek prominente personen zeggenschap van betekenis uit over de cliënt of de uiteindelijke begunstigde? Indien een cliënt of zijn

---

⁴ Zie titel III, hoofdstuk 7, voor richtsnoeren betreffende risicofactoren die verband houden met begunstigden van levensverzekeringsspolissen.

uiteindelijke begunstigde een politiek prominente persoon is, moeten ondernemingen altijd EDD-maatregelen toepassen overeenkomstig artikel 20 van Richtlijn (EU) 2015/849.

- Bekleedt de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een andere prominente functie of geniet hij grote publieke bekendheid waardoor hij zijn positie mogelijk kan misbruiken voor persoonlijk gewin? Behoort hij bijvoorbeeld tot de hooggeplaatste lokale of regionale ambtenaren die invloed kunnen uitoefenen op de gunning van overheidsopdrachten, beleidsmakers van sportorganisaties met een grote zichtbaarheid, of personen van wie bekend is dat zij de regering en andere hooggeplaatste beleidsmakers beïnvloeden?
  - Is de cliënt een rechtspersoon die onderworpen is aan handhaafbare openbaarmakingsvereisten die ervoor zorgen dat betrouwbare informatie over de uiteindelijke begunstigde van de cliënt publiekelijk beschikbaar is, bijvoorbeeld een vennootschap die is genoteerd aan een beurs die zulke openbaarmaking als voorwaarde voor de beursnotering stelt?
  - Is de cliënt een kredietinstelling of financiële instelling die voor eigen rekening handelt vanuit een rechtsgebied met doeltreffende AML/CFT-regelgeving, en wordt er toezicht uitgeoefend op de nakoming van de lokale AML/CFT-verplichtingen? Is er bewijs dat aan de cliënt in de afgelopen jaren door een toezichhoudende autoriteit sancties werden opgelegd of handhavend tegen hem is opgetreden wegens verzuim om te voldoen aan AML/CFT-verplichtingen of bredere gedragsregels?
  - Is de cliënt een overheid of overheidsbedrijf uit een rechtsgebied met lage corruptieniveaus?
  - Komt de achtergrond van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde overeen met wat de onderneming weet over zijn vroegere, huidige of geplande bedrijfsactiviteiten, de omzet van hun bedrijf, de bron van de geldmiddelen en de bron van het vermogen van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde?
20. De volgende risicofactoren kunnen relevant zijn bij het onderzoeken van het risico dat verbonden is aan de reputatie van een cliënt of uiteindelijke begunstigde:
- Zijn er negatieve mediaberichten of andere relevante bronnen van informatie over de cliënt? Zijn er bijvoorbeeld beschuldigingen van criminaliteit of terrorisme aan het adres van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde? Indien ja, zijn deze dan betrouwbaar en geloofwaardig? Ondernemingen bepalen de geloofwaardigheid van beschuldigingen onder andere op basis van de kwaliteit en onafhankelijkheid van de bron van de gegevens en de hardnekkigheid van de melding van de beschuldigingen. Ondernemingen beseffen dat enkel het ontbreken van strafrechtelijke veroordelingen niet altijd voldoende is om beschuldigingen van wandaden af te wijzen.
  - Zijn de activa van de cliënt, de uiteindelijke begunstigde of iemand van wie algemeen bekend is dat hij nauwe banden met hen heeft, bevroren vanwege administratieve of strafrechtelijke procedures of beschuldigingen van terrorisme of terrorismefinanciering? Heeft de onderneming gereede gronden om te vermoeden dat de cliënt of de uiteindelijke

begunstigde of iemand van wie algemeen bekend is dat hij nauwe banden met hen heeft, op enig moment in het verleden onderworpen is geweest aan een dergelijke bevestiging van vermogensbestanddelen?

- Weet de onderneming of in het verleden met betrekking tot de cliënt of de uiteindelijke begunstigde ooit melding van verdachte transacties is gedaan?
- Beschikt de onderneming over interne informatie over de integriteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde, bijvoorbeeld verkregen in de loop van een al lang bestaande zakelijke relatie?

21. De volgende risicofactoren kunnen relevant zijn bij het onderzoeken van het risico dat verband houdt met de aard en het gedrag van een cliënt of uiteindelijke begunstigde; ondernemingen worden erop gewezen dat niet al deze factoren vanaf het begin duidelijk zullen zijn; ze komen mogelijk pas naar voren nadat een zakelijke relatie tot stand is gekomen:

- Zijn er geldige redenen waarom de cliënt geen degelijke bewijsstukken van zijn identiteit kan verstrekken, mogelijk omdat hij asielzoeker is?⁵
- Betwijfelt de onderneming of de gegevens over de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde waarheidsgetrouw en juist zijn?
- Zijn er aanwijzingen dat de cliënt mogelijk probeert de totstandkoming van een zakelijke relatie te vermijden? Probeert de cliënt bijvoorbeeld één transactie of meerdere eenmalige transacties te verrichten, terwijl het aangaan van een zakelijke relatie vanuit economisch oogpunt zinvoller zou zijn?
- Is de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt transparant en is deze logisch? Indien de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt ingewikkeld of ondoorzichtig is, is daar dan een duidelijke commerciële of juridische reden voor?
- Geeft de cliënt aandelen aan toonder uit of heeft hij gevolmachtigde aandeelhouders?
- Is de cliënt een rechtspersoon of juridische constructie die zou kunnen worden gebruikt als vehikel voor het aanhouden van activa?
- Is er een gegronde reden voor wijzigingen in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt?
- Verzoekt de cliënt om transacties die complex, ongebruikelijk of onverwacht groot zijn of een ongebruikelijk of onverwacht patroon hebben zonder dat dit een duidelijk economisch of juridisch doel heeft of er een gegronde commerciële reden voor is? Zijn er gronden om te vermoeden dat de cliënt probeert specifieke drempels zoals vastgelegd in artikel 11, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 en nationale wetgeving, voor zover van toepassing, te omzeilen?

⁵ EBA heeft het advies 'Opinion on the application of customer due diligence measures to customers who are asylum seekers from higher risk third countries or territories' uitgebracht; zie <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>.

- Verzoekt de cliënt om onnodige of onredelijke niveaus van geheimhouding? Is de cliënt bijvoorbeeld onwillig om CDD-informatie te verstrekken, of lijkt hij de ware aard van zijn bedrijfsactiviteiten te willen verhullen?
- Kan de bron van het vermogen of de bron van de geldmiddelen van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde gemakkelijk worden verklaard, bijvoorbeeld op basis van hun bezigheid, een erfenis of beleggingen? Is de verklaring plausibel?
- Gebruikt de cliënt de producten en diensten die hij heeft afgenomen, zoals werd verwacht toen de zakelijke relatie werd aangegaan?
- Indien de cliënt een niet-ingezetene is, zou dan elders beter in zijn behoeften kunnen worden voorzien? Heeft de cliënt een goede economische en juridische reden waarom hij om het betreffende type financiële dienst vraagt? Ondernemingen worden erop gewezen dat artikel 16 van Richtlijn 2014/92/EU voor legaal in de Unie verblijvende cliënten een recht op toegang tot een basisbetaalrekening introduceert, maar dit recht is uitsluitend van toepassing voor zover kredietinstellingen hun AML/CFT-verplichtingen kunnen nakomen.⁶
- Is de cliënt een organisatie zonder winstoogmerk waarvan de activiteiten zouden kunnen worden misbruikt voor terrorismefinanciering?

Landen en geografische gebieden

22. Bij het identificeren van het aan landen en geografische gebieden verbonden risico houden ondernemingen rekening met het risico dat verband houdt met:
- a. de rechtsgebieden waar de cliënt en de uiteindelijke begunstigde zijn gevestigd;
  - b. de rechtsgebieden waar de cliënt en de uiteindelijke begunstigde hun hoofdvestiging hebben; en
  - c. de rechtsgebieden waarmee de cliënt en de uiteindelijke begunstigde relevante persoonlijke banden hebben.
23. Ondernemingen worden erop gewezen dat de aard en het doel van de zakelijke relatie vaak het relatieve belang van de risicofactoren verbonden aan afzonderlijke landen en geografische gebieden zullen bepalen (zie ook de punten 36, 37 en 38). Bijvoorbeeld:
- Indien de geldmiddelen die in de zakelijke relatie worden gebruikt, in een ander land zijn gegenereerd, zullen vooral het niveau van onderliggende delicten van witwasactiviteiten en de effectiviteit van het rechtstelsel van een land van belang zijn.
  - Indien de geldmiddelen worden ontvangen uit, of worden verzonden naar, rechtsgebieden waarvan bekend is dat groepen er terroristische misdrijven plegen, onderzoeken ondernemingen in hoeverre kan worden verwacht dat dit aanleiding geeft, of zou kunnen

⁶ Zie in het bijzonder artikel 1, lid 7, en artikel 16, lid 4, van Richtlijn 2014/92/EU.

geven, tot een verdenking op basis van wat de onderneming weet over het doel en de aard van de zakelijke relatie.

- Indien de cliënt een kredietinstelling of financiële instelling is, schenken ondernemingen bijzondere aandacht aan de toereikendheid van de AML/CFT-regelgeving en de doeltreffendheid van het AML/CFT-toezicht van het land.
  - Indien de cliënt een juridische constructie of trust is, houden ondernemingen rekening met de mate waarin het land waarin de cliënt en, indien van toepassing, de uiteindelijke begunstigde zijn geregistreerd, doeltreffend voldoet aan internationale normen inzake belastingtransparantie.
24. Wanneer ondernemingen de doeltreffendheid van de AML/CFT-regelgeving van een rechtsgebied vaststellen, nemen zij onder andere de volgende risicofactoren in aanmerking:
- Is het land door de Commissie geïdentificeerd als een land dat strategische tekortkomingen in zijn AML/CFT-regelgeving vertoont, overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn (EU) 2015/849? Indien ondernemingen zaken doen met natuurlijke of rechtspersonen die ingezetene zijn van of gevestigd zijn in derde landen die de Commissie heeft geïdentificeerd als landen met een hoog ML/FT-risico, moeten ondernemingen altijd EDD-maatregelen toepassen.⁷
  - Is er informatie uit meer dan één geloofwaardige en betrouwbare bron over de kwaliteit van de AML/CFT-controles in het rechtsgebied, met inbegrip van informatie over de kwaliteit en doeltreffendheid van de handhaving van de regelgeving en het toezicht? Voorbeelden van mogelijke bronnen zijn wederzijdse beoordelingsrapporten door de Financial Action Task Force (FATF) of FATF-achtige regionale organen (FATF-style Regional Bodies, FSRB's) (de samenvatting en de voornaamste bevindingen en de beoordeling van de naleving van de aanbevelingen 10, 26 en 27 en de onmiddellijke resultaten 3 en 4 zijn een goed beginpunt), de FATF-lijst van rechtsgebieden met een hoog risico en niet-coöperatieve rechtsgebieden, en de beoordelingen en verslagen van evaluatieprogramma's voor de financiële sector (Financial Sector Assessment Programme, FSAP) van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Ondernemingen worden erop gewezen dat lidmaatschap van de FATF of een FSRB (bijv. MoneyVal) op zichzelf niet betekent dat de AML-CFT-regelgeving van het rechtsgebied toereikend en doeltreffend is.

Ondernemingen worden erop gewezen dat Richtlijn (EU) 2015/849 de 'gelijkwaardigheid' van derde landen niet erkent en dat de door EU-lidstaten opgestelde lijsten van gelijkwaardige rechtsgebieden niet langer worden bijgehouden. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, dienen ondernemingen rechtsgebieden met een lager risico te kunnen identificeren overeenkomstig deze richtsnoeren en bijlage II bij Richtlijn (EU) 2015/849.

⁷ Artikel 18, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849.

25. Risicofactoren die ondernemingen in overweging nemen wanneer zij het niveau van het aan een rechtsgebied verbonden risico van terrorismefinanciering vaststellen, zijn onder andere:
- Is er informatie, bijvoorbeeld van rechtshandavingsinstanties of geloofwaardige en betrouwbare openbare mediabronnen, die erop wijst dat een rechtsgebied geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekt, of dat bekend is dat in het land of op het grondgebied groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen?
  - Is het rechtsgebied onderworpen aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, terrorismefinanciering of proliferatie en zijn ingesteld door bijvoorbeeld de Verenigde Naties of de Europese Unie?
26. Risicofactoren die ondernemingen in overweging nemen wanneer zij het niveau van transparantie en belastingnaleving van een rechtsgebied vaststellen, zijn onder andere:
- Is er informatie uit meer dan één geloofwaardige en betrouwbare bron dat het land geacht wordt aan de internationale normen inzake belastingtransparantie en informatie-uitwisseling te voldoen? Is er bewijs dat toepasselijke regels in de praktijk doeltreffend ten uitvoer worden gelegd? Voorbeelden van mogelijke bronnen zijn de rapporten van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden (Global Forum on Transparency and the Exchange of Information for Tax Purposes) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), dat een ranglijst van rechtsgebieden op het punt van belastingtransparantie en informatie-uitwisseling opstelt, beoordelingen van de inzet van het rechtsgebied voor automatische informatie-uitwisseling op basis van de gezamenlijke rapportagestandaard, beoordelingen van de naleving van FATF-aanbevelingen 9, 24 en 25 en de onmiddellijke resultaten 2 en 5 van de FATF of FSRB's, en beoordelingen door het IMF (bijv. personeelsbeoordelingen van offshore financiële centra door het IMF).
  - Heeft het rechtsgebied zich verbonden tot de gezamenlijke rapportagestandaard voor automatische informatie-uitwisseling, die de G20 in 2014 hebben vastgesteld, en heeft het rechtsgebied deze standaard doeltreffend ten uitvoer gelegd?
  - Heeft het rechtsgebied betrouwbare en toegankelijke registers van uiteindelijk begunstigen opgezet?
27. Risicofactoren die ondernemingen in overweging nemen wanneer zij het aan het niveau van onderliggende delicten verbonden risico van witwasactiviteiten vaststellen, zijn onder andere:
- Is er informatie uit geloofwaardige en betrouwbare openbare bronnen over het niveau van onderliggende delicten van witwasactiviteiten die zijn genoemd in artikel 3, punt 4, van Richtlijn (EU) 2015/849, bijvoorbeeld corruptie, georganiseerde misdaad, fiscale misdrijven en ernstige fraude? Voorbeelden zijn corruptieperceptie-indexen, landenverslagen van de OESO over de tenuitvoerlegging van het OESO-corruptieverdrag, en het werelddrugsrapport van het VN-Bureau voor drugs- en misdaadbesteding.

- Is er informatie uit meer dan één geloofwaardige en betrouwbare bron over de capaciteit van de onderzoeks- en justitiële instanties van het rechtsgebied om deze delicten doeltreffend te onderzoeken en te vervolgen?

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

28. Bij het identificeren van het aan hun producten, diensten of transacties verbonden risico houden ondernemingen rekening met het risico dat verband houdt met:
- a. de mate van transparantie, of ondoorzichtigheid, die het product, de dienst of de transactie verschaft;
  - b. de complexiteit van het product, de dienst of de transactie; en
  - c. de waarde of de omvang van het product, de dienst of de transactie.
29. Risicofactoren die relevant kunnen zijn bij het onderzoeken van het risico dat is verbonden aan de transparantie van een product, dienst of transactie, zijn onder andere:
- In hoeverre staan producten of diensten de cliënt of de uiteindelijke begunstigde of begunstigde constructies toe om anoniem te blijven, of maken ze het voor hen gemakkelijker om hun identiteit verborgen te houden? Voorbeelden van zulke producten en diensten zijn aandelen aan toonder, fiduciaire deposito's, offshore vehikels en bepaalde trusts, en rechtspersonen zoals stichtingen die zo kunnen worden gestructureerd dat ze kunnen profiteren van anonimiteit en ze interacties met lege vennootschappen of ondernemingen met gevolmachtigd aandeelhouders mogelijk maken.
  - In hoeverre is het voor een derde die geen deel uitmaakt van de zakelijke relatie, mogelijk om instructies te geven, bijvoorbeeld in geval van bepaalde correspondentbankrelaties?
30. Risicofactoren die relevant kunnen zijn bij het onderzoeken van het risico dat is verbonden aan de complexiteit van een product, dienst of transactie, zijn onder andere:
- In hoeverre is de transactie complex en zijn er meerdere partijen of meerdere rechtsgebieden bij betrokken, bijvoorbeeld in geval van bepaalde handelsfinancieringstransacties? Zijn transacties rechtlijnig; vinden er bijvoorbeeld regelmatige betalingen aan een pensioenfonds plaats?
  - In hoeverre staan producten of diensten betalingen van een derde toe of accepteren ze te hoge betalingen wanneer deze normaliter niet worden verwacht? Indien betalingen van een derde worden verwacht, kent de onderneming dan de identiteit van de derde; is het bijvoorbeeld een uitkeringsinstantie van de overheid of een garantieggever? Of worden producten en diensten uitsluitend gefinancierd door geldovermakingen van de eigen rekening van de cliënt naar een andere financiële instelling die onderworpen is aan AML/CFT-standaarden en -toezicht die vergelijkbaar zijn met die welke uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/849 vereist zijn?

- Begrijpt de onderneming de risico's die zijn verbonden aan haar nieuwe of innovatieve product of dienst, in het bijzonder indien daarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe technologieën of wijzen van betaling?
31. Risicofactoren die relevant kunnen zijn bij het onderzoeken van het risico dat is verbonden aan de waarde of omvang van een product, dienst of transactie, zijn onder andere:
- In hoeverre vindt er bij producten of diensten veel geldverkeer in contanten plaats, zoals bij veel betalingsdiensten, maar ook bepaalde rekeningen-courant?
  - In hoeverre vergemakkelijken of bevorderen producten of diensten transacties voor grote bedragen? Gelden er voor transactiewaarden of premieniveaus bovengrenzen die het gebruik van het product of de dienst voor ML/FT-doeleinden kunnen beperken?

Leveringskanaalgebonden risicofactoren

32. Bij het identificeren van het risico dat is verbonden aan de manier waarop de cliënt de producten of diensten die hij verlangt verkrijgt, houden ondernemingen rekening met het risico dat verband houdt met:
- a. de mate waarin de zakelijke relatie op afstand wordt onderhouden; en
  - b. de introducerende partijen of tussenpersonen waarvan de onderneming mogelijk gebruikmaakt, en de aard van hun relatie met de onderneming.
33. Bij de beoordeling van het risico dat is verbonden aan de manier waarop de cliënt de producten of diensten verkrijgt, neemt de onderneming een aantal factoren in overweging, waaronder:
- Is de cliënt persoonlijk aanwezig voor identificatiedoeleinden? Als hij dat niet is, heeft de onderneming dan een betrouwbare vorm van CDD op afstand uitgevoerd? Heeft de onderneming stappen ondernomen om impersonatie of identiteitsfraude te voorkomen?
  - Is de cliënt geïntroduceerd door een ander deel van dezelfde financiële groep en, indien dit zo is, in hoeverre kan de onderneming erop vertrouwen dat deze introductie zekerheid geeft dat de cliënt de onderneming niet zal blootstellen aan een buitensporig hoog ML/FT-risico? Wat heeft de onderneming gedaan om zich ervan te vergewissen dat de groepsentiteit CDD-maatregelen toepast conform de standaarden van de Europese Economische Ruimte (EER) en overeenkomstig artikel 28 van Richtlijn (EU) 2015/849?
  - Is de cliënt geïntroduceerd door een derde, bijvoorbeeld door een bank die geen deel uitmaakt van dezelfde groep, en is de derde een financiële instelling of heeft zijn zakelijke hoofdactiviteit niets te maken met financiële dienstverlening? Wat heeft de onderneming gedaan om zich ervan te vergewissen dat:
    - i. de derde CDD-maatregelen toepast en bewijsstukken bewaart conform EER-standaarden en er toezicht op wordt gehouden dat de derde voldoet aan zijn AML/CFT-verplichtingen in overeenstemming met artikel 26 van Richtlijn (EU) 2015/849;

- ii. de derde onmiddellijk op verzoek relevante kopieën van identificatie- en verificatiegegevens verstrekt, onder andere in overeenstemming met artikel 27 van Richtlijn (EU) 2015/849; en
  - iii. de CDD-maatregelen van de derde van zodanige kwaliteit zijn dat erop kan worden vertrouwd?
- Is de cliënt geïntroduceerd door een verbonden agent, dat wil zeggen, zonder rechtstreeks contact met de onderneming? In hoeverre kan de onderneming erop vertrouwen dat de agent zoveel informatie heeft verkregen dat de onderneming haar cliënt en het niveau van het aan de zakelijke relatie verbonden risico kent?
  - Als gebruik wordt gemaakt van onafhankelijke of verbonden agenten, in hoeverre zijn deze dan doorlopend betrokken bij de bedrijfsuitoefening? Hoe beïnvloedt dit de kennis die de onderneming heeft van de cliënt, en het doorlopende risicobeheer?
  - Indien een onderneming gebruikmaakt van een tussenpersoon:
    - i. Is hij een gereguleerde persoon die is onderworpen aan AML-verplichtingen die overeenkomen met die van Richtlijn (EU) 2015/849?
    - ii. Is hij onderworpen aan doeltreffend AML-toezicht? Zijn er aanwijzingen dat de tussenpersoon de toepasselijke AML-wetgeving of -regelgeving in onvoldoende mate naleeft? Zijn aan de tussenpersoon bijvoorbeeld sancties opgelegd wegens schendingen van AML/CFT-verplichtingen?
    - iii. Is hij gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden? Indien een derde is gevestigd in een land met een hoog risico dat door de Commissie is geïdentificeerd als een land met strategische tekortkomingen, mogen ondernemingen zich niet op deze tussenpersoon verlaten. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, kan mogelijk toch op deze tussenpersoon worden vertrouwd, als de tussenpersoon een bijkantoor of meerderheidsdochter van een andere, in de Unie gevestigde onderneming is, en als de onderneming ervan overtuigd is dat de tussenpersoon volledig voldoet aan het beleid en de procedures die op groepsniveau gelden, overeenkomstig artikel 45 van Richtlijn (EU) 2015/849.⁸

Beoordeling van het ML/FT-risico

34. Ondernemingen kijken naar het totaal van de ML/FT-risicofactoren die zij hebben geïdentificeerd en die, tezamen, het niveau van het aan een zakelijke relatie of occasionele transactie verbonden ML/FT-risico bepalen.
35. Als onderdeel van deze beoordeling kunnen ondernemingen besluiten om aan factoren een verschillend gewicht toe te kennen, afhankelijk van hun relatieve belang.

⁸ Artikel 26, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.

Weging van risicofactoren

36. Bij de weging van risicofactoren nemen ondernemingen een weloverwogen beslissing over het belang van verschillende risicofactoren in de context van een zakelijke relatie of occasionele transactie. Dit leidt er vaak toe dat ondernemingen aan verschillende factoren verschillende 'scores' toekennen; ondernemingen kunnen bijvoorbeeld besluiten dat de persoonlijke banden van een cliënt met een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden, minder belangrijk zijn, gezien de kenmerken van het product dat de cliënt verlangt.
37. Het gewicht dat aan elk van de factoren wordt gegeven, zal uiteindelijk waarschijnlijk per product, per cliënt (of categorie cliënten) en per onderneming verschillen. Bij het wegen van risicofactoren zorgen ondernemingen ervoor dat:
- de weging niet overmatig wordt beïnvloed door slechts één factor;
  - de risicobeoordeling niet wordt beïnvloed door economische of winstoverwegingen;
  - de weging niet leidt tot een situatie waarin het onmogelijk is om een zakelijke relatie in te delen als een relatie met een hoog risico;
  - de weging van de onderneming de bepalingen van Richtlijn (EU) 2015/849 of nationale wetgeving inzake situaties die altijd een hoog witwasrisico vormen, niet kan overrulen; en
  - zij in staat zijn om, indien nodig, automatisch gegenereerde risicoscores terzijde te schuiven. De motivatie voor het besluit om zulke scores terzijde te schuiven, dient naar behoren te worden gedocumenteerd.
38. Indien een onderneming gebruikmaakt van geautomatiseerde IT-systemen om risicototaalscores toe te wijzen om zakelijke relaties of occasionele transacties te categoriseren en zij deze systemen niet intern ontwikkelt maar ze van een externe aanbieder koopt, dient de onderneming te begrijpen hoe de systemen werken en hoe ze risicofactoren combineren om tot een risicototaalscore te komen. Een onderneming moet altijd in staat zijn zich ervan te vergewissen dat de toegekende scores het inzicht van de onderneming in het ML/FT-risico weerspiegelen, en zij moet dit tegenover de bevoegde autoriteit kunnen aantonen.

Categorisering van zakelijke relaties en occasionele transacties

39. Na de risicobeoordeling categoriseert een onderneming haar zakelijke relaties en occasionele transacties in categorieën volgens het waargenomen niveau van het ML/FT-risico.
40. Ondernemingen nemen een beslissing over de meest geschikte manier om het risico te categoriseren. Deze zal afhangen van de aard en de omvang van de bedrijfsactiviteiten van de onderneming en van het type ML/FT-risico waaraan zij blootstaat. Hoewel ondernemingen risico's vaak indelen als hoog, gemiddeld of laag, zijn ook andere indelingen mogelijk.

Risicobeheer: vereenvoudigd en verscherpt cliëntenonderzoek

41. Een risicobeoordeling door een onderneming dient de onderneming te helpen vaststellen waarop zij haar AML/CFT-risicobeheerinspanningen zou moeten richten, zowel bij de aannahme van een cliënt als gedurende de zakelijke relatie.
42. Als onderdeel hiervan moeten ondernemingen elk van de in artikel 13, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849 genoemde CDD-maatregelen toepassen, maar zij mogen zelf op basis van risicogevoeligheid de omvang van deze maatregelen bepalen. CDD-maatregelen dienen ondernemingen te helpen het aan afzonderlijke zakelijke relaties of occasionele transacties verbonden risico beter te begrijpen.
43. Artikel 13, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 schrijft voor dat ondernemingen tegenover de bevoegde autoriteit kunnen aantonen dat de door hen toegepaste CDD-maatregelen in verhouding staan tot de ML/FT-risico's.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

44. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen ondernemingen SDD-maatregelen toepassen in situaties waarin het aan een zakelijke relatie verbonden ML/FT-risico als laag is beoordeeld. SDD is geen vrijstelling van een van de CDD-maatregelen; ondernemingen mogen echter het gewicht, het tijdstip of het type van elk van de, of alle, CDD-maatregelen aanpassen op een manier die in verhouding staat tot het lage risico dat zij hebben geïdentificeerd.
45. SDD-maatregelen die ondernemingen kunnen toepassen, zijn onder meer:
  - aanpassing van het tijdstip van CDD, bijvoorbeeld indien het verlangde product of de verlangde transactie kenmerken heeft die het gebruik ervan voor ML/FT-doeleinden beperken, bijvoorbeeld door:
    - i. de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde te verifiëren bij het aangaan van de zakelijke relatie; of
    - ii. de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde te verifiëren zodra transacties een vastgestelde drempel overschrijden of zodra een redelijke termijn is verstreken. Ondernemingen moeten ervoor zorgen dat:
      - a. dit niet leidt tot een *de facto* vrijstelling van CDD, dat wil zeggen, ondernemingen moeten ervoor zorgen dat de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde uiteindelijk zal worden geverifieerd;
      - b. een redelijk lage drempel of redelijk korte termijn wordt vastgesteld (hoewel ondernemingen met betrekking tot terrorismefinanciering erop worden gewezen dat enkel een lage drempel mogelijk onvoldoende is om het risico te beperken);

- c. ze beschikken over systemen om vast te stellen wanneer een drempel of het einde van een termijn is bereikt; en
  - d. ze CDD niet uitstellen en het inwinnen van relevante informatie over de cliënt niet vertragen wanneer toepasselijke wetgeving, bijvoorbeeld Verordening (EU) 2015/847 of bepalingen in de nationale wetgeving, vereist dat deze informatie bij aanvang wordt ingewonnen.
- aanpassing van de hoeveelheid informatie die wordt ingewonnen voor identificatie-, verificatie- of monitoringdoeleinden, bijvoorbeeld door:
  - i. de identiteit te verifiëren op basis van informatie die is verkregen uit slechts één betrouwba(a)r(e), geloofwaardig(e) en onafhankelijk(e) document of gegevensbron; of
  - ii. aannames te maken met betrekking tot de aard en het doel van de zakelijke relatie omdat het product voor slechts één bepaald gebruik is ontwikkeld, zoals een bedrijfspensioenregeling of een cadeaukaart van een winkelcentrum.
- aanpassing van de kwaliteit of bron van de informatie die wordt ingewonnen voor identificatie-, verificatie- of monitoringdoeleinden, bijvoorbeeld door:
  - i. bij de verificatie van de identiteit van de uiteindelijke begunstigde informatie te accepteren die is verkregen van de cliënt in plaats van uit een onafhankelijke bron (er zij opgemerkt dat dit niet is toegestaan bij de verificatie van de identiteit van de cliënt); of
  - ii. indien het aan alle aspecten van de relatie verbonden risico zeer laag is, te vertrouwen op de bron van de geldmiddelen om aan enkele voorschriften inzake CDD te voldoen, bijvoorbeeld wanneer de middelen uitkeringen van een overheid zijn of wanneer de middelen zijn overgemaakt vanaf een op naam van de cliënt gestelde rekening bij een onderneming in de EER.
- aanpassing van de frequentie van actualiseringen van CDD en evaluaties van de zakelijke relatie, bijvoorbeeld door deze alleen uit te voeren wanneer zich triggergebeurtenissen voordoen, zoals wanneer de cliënt een nieuw product of nieuwe dienst wil afnemen of wanneer een bepaalde transactiedrempel wordt bereikt; ondernemingen moeten ervoor zorgen dat dit niet leidt tot een *de facto* vrijstelling van het actueel houden van de CDD-informatie.
- aanpassing van de frequentie en intensiteit van de monitoring van transacties, bijvoorbeeld door alleen transacties boven een bepaalde drempel te monitoren. Indien ondernemingen ervoor kiezen dit te doen, moeten zij ervoor zorgen dat de drempel op een redelijk niveau wordt vastgesteld en dat ze beschikken over systemen om gekoppelde transacties te identificeren die, tezamen, de drempel zouden overschrijden.

46. Titel III geeft aanvullende SDD-maatregelen die in verschillende sectoren van bijzonder belang kunnen zijn.
47. De informatie die een onderneming bij de toepassing van SDD-maatregelen inwint, moet de onderneming in staat stellen redelijke zekerheid te verkrijgen dat haar beoordeling dat het aan de relatie verbonden risico laag is, verantwoord is. Deze informatie moet voor de onderneming voldoende gegevens over de aard van de zakelijke relatie bevatten om eventuele ongebruikelijke of verdachte transacties op te sporen. SDD stelt een instelling niet vrij van de verplichting om verdachte transacties te melden aan de FIE.
48. Indien er aanwijzingen zijn dat het risico mogelijk niet laag is, bijvoorbeeld wanneer er gronden zijn om pogingen tot ML/FT te vermoeden of wanneer de onderneming betwijfelt of de verkregen informatie waarheidsgetrouw is, mag geen SDD worden toegepast.⁹ Evenzo mag SDD niet worden toegepast wanneer er sprake is van specifieke scenario's met een hoog risico en er een verplichting is om EDD uit te voeren.

Verscherpt cliëntenonderzoek

49. Ondernemingen moeten in situaties met een hoger risico EDD-maatregelen toepassen om deze risico's op passende wijze te beheersen en te beperken.¹⁰ EDD-maatregelen kunnen reguliere CDD-maatregelen niet vervangen, maar moeten worden toegepast in aanvulling op reguliere CDD-maatregelen.
50. Richtlijn (EU) 2015/849 noemt specifieke gevallen die ondernemingen altijd moeten behandelen als gevallen met een hoog risico:
- i. indien de cliënt, of de uiteindelijke begunstigde van de cliënt, een politiek prominente persoon is;¹¹
  - ii. indien een onderneming een correspondentrelatie met een respondentinstelling uit een niet-EER-land aangaat;¹²
  - iii. indien een onderneming zaken doet met natuurlijke personen of juridische entiteiten welke zich bevinden in derde landen met een hoog risico;¹³ en
  - iv. alle complexe en ongebruikelijk grote transacties, of ongebruikelijke transactiepatronen, die geen duidelijk economisch of rechtmatig doel hebben.¹⁴

⁹ Artikel 11, onder e) en f), en artikel 15, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.

¹⁰ Artikelen 18 tot en met 24 van Richtlijn (EU) 2015/849.

¹¹ Artikelen 20 tot en met 24 van Richtlijn (EU) 2015/849.

¹² Artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849.

¹³ Artikel 18, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849.

¹⁴ Artikel 18, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.

51. Richtlijn (EU) 2015/849 zet specifieke EDD-maatregelen uiteen die ondernemingen moeten toepassen:

- i. indien de cliënt, of de uiteindelijke begunstigde van de cliënt, een politiek prominente persoon is;
- ii. voor correspondentrelaties met respondentinstellingen uit derde landen; en
- iii. voor alle complexe en ongebruikelijk grote transacties, of ongebruikelijke transactiepatronen, die geen duidelijk economisch of rechtmatig doel hebben.

Ondernemingen passen aanvullende EDD-maatregelen toe in situaties waarin dit evenredig is met het ML/FT-risico dat zij hebben geïdentificeerd.

Politiek prominente personen

52. Ondernemingen die hebben vastgesteld dat een cliënt of uiteindelijke begunstigde een politiek prominente persoon is, moeten altijd:

- Passende maatregelen nemen om de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen die in de zakelijke relatie worden gebruikt, vast te stellen, zodat de onderneming zich ervan kan vergewissen dat zij niet de opbrengsten van corruptie of andere criminele activiteiten verwerkt. De maatregelen die ondernemingen dienen te nemen om de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen van de politiek prominente persoon vast te stellen, zullen afhangen van de hoogte van het risico dat is verbonden aan de zakelijke relatie. Indien het aan de relatie met een politiek prominente persoon verbonden risico bijzonder hoog is, verifiëren ondernemingen de bron van het vermogen en de bron van de middelen op basis van betrouwbare en onafhankelijke gegevens, documenten of informatie.
- Van het hoger leidinggevend personeel goedkeuring verkrijgen voor het aangaan, of voortzetten, van een zakelijke relatie met een politiek prominente persoon. Het passende anciënniteitsniveau voor het aftekenen wordt bepaald door de hoogte van het verhoogde risico dat is verbonden aan de zakelijke relatie, en de hogere leidinggevende die een zakelijke relatie met een politiek prominente persoon goedkeurt, dient voldoende anciënniteit en gezag te hebben om onderbouwde beslissingen te kunnen nemen over zaken die directe gevolgen hebben voor het risicoprofiel van de onderneming.
- Bij het maken van de afweging of een relatie met een politiek prominente persoon kan worden goedgekeurd, baseert het hoger leidinggevend personeel zijn beslissing op het niveau van het ML/FT-risico waaraan de onderneming wordt blootgesteld als zij de betreffende zakelijke relatie aangaat, en op de mate waarin de onderneming is toegerust om dat risico doeltreffend te beheersen.
- Zowel transacties als het aan de zakelijke relatie verbonden risico doorlopend verscherpt monitoren. Ondernemingen identificeren ongebruikelijke transacties en evalueren

regelmatig de informatie waarover zij beschikken om ervoor te zorgen dat alle nieuwe of naar boven komende informatie die de risicobeoordeling zou kunnen beïnvloeden, tijdig wordt geïdentificeerd. De frequentie van de doorlopende monitoring wordt bepaald door de hoogte van het risico dat is verbonden aan de relatie.

53. Ondernemingen moeten al deze maatregelen toepassen op politiek prominente personen, hun familieleden en personen bekend als hun naaste geassocieerden, en passen de omvang van deze maatregelen aan op basis van risicogevoeligheid.¹⁵

Correspondentrelaties

54. Ondernemingen moeten specifieke EDD-maatregelen nemen wanneer zij een grensoverschrijdende correspondentrelatie hebben met een respondent die in een derde land is gevestigd.¹⁶ Ondernemingen moeten al deze maatregelen toepassen en passen de omvang van deze maatregelen aan op basis van risicogevoeligheid.
55. Ondernemingen raadplegen titel III voor richtsnoeren betreffende EDD in verband met correspondentbankrelaties; deze richtsnoeren kunnen ook nuttig zijn voor ondernemingen in andere correspondentrelaties.

Ongebruikelijke transacties

56. Ondernemingen voeren adequaat beleid en adequate procedures in om ongebruikelijke transacties of transactiepatronen op te sporen. Indien een onderneming transacties opspoot die ongebruikelijk zijn omdat:
- ze groter zijn dan wat de onderneming op grond van haar kennis van de cliënt, de zakelijke relatie of de categorie waartoe de cliënt behoort, normaal zou verwachten;
  - ze een ongebruikelijk of onverwacht patroon vertonen vergeleken met de normale activiteiten van de cliënt of met de transactiepatronen die verband houden met vergelijkbare cliënten, producten of diensten; of
  - ze zeer complex zijn vergeleken met andere, vergelijkbare transacties die verband houden met soortgelijke typen cliënten, producten of diensten,
- en de onderneming zich niet bewust is van een economisch of rechtmatig doel of zij de waarheidsgetrouwheid van de aan haar verstrekte informatie betwijfelt, moet zij EDD-maatregelen toepassen.
57. Deze EDD-maatregelen dienen voldoende te zijn om de ondernemingen te helpen vaststellen of deze transacties aanleiding geven tot verdenking, en moeten ten minste het volgende omvatten:

¹⁵ Artikel 20, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849.

¹⁶ Artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849.

- het nemen van redelijke en toereikende maatregelen om de achtergrond en het doel van deze transacties te begrijpen, bijvoorbeeld door de bron en de bestemming van de geldmiddelen vast te stellen of door meer informatie over de zakelijke activiteit van de cliënt te vergaren om duidelijkheid te verkrijgen over de waarschijnlijkheid dat de cliënt dergelijke transacties verricht; en
- het frequenter en met meer aandacht voor details monitoren van de zakelijke relatie en erop volgende transacties. Een onderneming kan besluiten afzonderlijke transacties te monitoren indien dit in verhouding staat tot het risico dat zij heeft geïdentificeerd.

Derde landen met een hoog risico en andere situaties met een hoog risico

58. In geval van zakelijke omgang met natuurlijke personen of rechtspersonen die gevestigd zijn of verblijven in een door de Commissie geïdentificeerd derde land met een hoog risico¹⁷ en in alle andere situaties met een hoog risico, nemen ondernemingen een onderbouwde beslissing over de EDD-maatregelen die voor elke situatie met een hoog risico passend zijn. Het passende type EDD, met inbegrip van de omvang van de aanvullende informatie die wordt ingewonnen en het passende type intensievere monitoring dat wordt uitgevoerd, zal afhangen van de reden waarom een occasionele transactie of een zakelijke relatie werd ingedeeld als een transactie of relatie met een hoog risico.
59. Ondernemingen hoeven niet in alle gevallen alle hieronder genoemde EDD-maatregelen toe te passen. In bepaalde situaties met een hoog risico kan het bijvoorbeeld passend zijn om zich te richten op versterkte doorlopende monitoring in de loop van de zakelijke relatie.
60. EDD-maatregelen die ondernemingen toepassen, zijn onder andere:
- Vergroting van de hoeveelheid informatie die voor CDD-doeleinden wordt ingewonnen:
    - i. Informatie over de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde, of de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt, om zekerheid te verkrijgen dat het aan de relatie verbonden risico goed wordt begrepen. Dit kan omvatten het inwinnen en beoordelen van informatie over de reputatie van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde en het beoordelen van eventuele negatieve aantijgingen tegen de cliënt of uiteindelijke begunstigde. Voorbeelden zijn:
      - a. informatie over familieleden en naaste zakenpartners;
      - b. informatie over de vroegere en huidige zakelijke activiteiten van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde; en
      - c. zoekacties naar ongunstige berichtgeving in de media.
    - ii. Informatie over de beoogde aard van de zakelijke relatie om zekerheid te verkrijgen dat de aard en het doel van de zakelijke relatie rechtmatig zijn en om

¹⁷ Artikel 9 van Richtlijn (EU) 2015/849.

ondernemingen te helpen een completer risicoprofiel van de cliënt te verkrijgen. Dit kan omvatten het inwinnen van informatie over:

- a. het aantal, de omvang en de frequentie van de transacties die waarschijnlijk via de rekening zullen lopen, om de onderneming in staat te stellen afwijkingen te herkennen die aanleiding tot verdenking zouden kunnen geven (in sommige gevallen kan het gepast zijn om bewijsstukken te vragen);
  - b. de reden waarom de cliënt een specifiek product of specifieke dienst verlangt, in het bijzonder indien het onduidelijk is waarom niet beter op een andere manier of in een ander rechtsgebied in de behoeften van de cliënt kan worden voorzien;
  - c. de bestemming van de geldmiddelen;
  - d. de aard van de zakelijke activiteiten van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde, zodat de onderneming de waarschijnlijke aard van de zakelijke relatie beter kan begrijpen.
- Verbetering van de kwaliteit van de informatie die voor CDD-doeleinden wordt ingewonnen om de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde te bevestigen, onder andere door:
    - i. te eisen dat de eerste betaling wordt verricht via een rekening die verifieerbaar op naam van de cliënt is gesteld bij een bank die onderworpen is aan CDD-standaarden die niet minder robuust zijn dan de in hoofdstuk II van Richtlijn (EU) 2015/849 vastgelegde standaarden; of
    - ii. vast te stellen dat het vermogen en de geldmiddelen van de cliënt die in de zakelijke relatie worden gebruikt, niet de opbrengsten van criminele activiteiten zijn en dat de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen in overeenstemming zijn met de kennis die de onderneming heeft over de cliënt en de aard van de zakelijke relatie. In sommige gevallen, indien het risico dat aan de relatie is verbonden bijzonder hoog is, kan het verifiëren van de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen de enige geschikte manier zijn om het risico te beperken. De bron van de geldmiddelen of van het vermogen kan onder andere worden geverifieerd door de aangiften omzetbelasting en inkomstenbelasting, kopieën van door een externe accountant gecontroleerde rekeningen, loonstrookjes, openbare akten of berichtgeving in onafhankelijke media te raadplegen.
  - Verhoging van de frequentie van evaluaties om zekerheid te verkrijgen dat de onderneming ook in de toekomst in staat blijft het aan de afzonderlijke zakelijke relatie verbonden risico te beheersen of te concluderen dat de relatie niet langer aansluit bij de risicobereidheid

van de onderneming, en transacties te helpen identificeren die nader moeten worden bekeken, onder andere door:

- i. de frequentie van evaluaties van de zakelijke relatie te verhogen om zekerheid te verkrijgen of het risicoprofiel van de cliënt is gewijzigd en of het risico beheersbaar blijft;
- ii. de goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel te verkrijgen om de zakelijke relatie aan te gaan of voort te zetten om te waarborgen dat het hoger leidinggevend personeel zich bewust is van het risico waaraan de onderneming wordt blootgesteld, en het een onderbouwde beslissing kan nemen over de mate waarin het is toegerust om dit risico te beheersen;
- iii. de zakelijke relatie regelmatig evalueren om ervoor te zorgen dat alle wijzigingen in het risicoprofiel van de cliënt worden geïdentificeerd en beoordeeld en er, indien nodig, actie wordt ondernomen; of
- iv. transacties frequenter of diepgaander te monitoren om eventuele ongebruikelijke of onverwachte transacties te identificeren die aanleiding tot een vermoeden van ML/FT zouden kunnen geven. Dit kan inhouden dat de bestemming van geldmiddelen wordt vastgesteld of dat zekerheid wordt verkregen over de reden van bepaalde transacties.

61. Titel III geeft aanvullende EDD-maatregelen die in verschillende sectoren van bijzonder belang kunnen zijn.

Overige overwegingen

62. Ondernemingen gaan geen zakelijke relatie aan indien zij niet kunnen voldoen aan de voorschriften inzake CDD, indien zij er niet van overtuigd zijn dat het doel en de aard van de zakelijke relatie rechtmatig zijn, of indien zij er niet van overtuigd zijn dat zij het risico dat zij voor ML/FT-doeleinden worden gebruikt, doeltreffend kunnen beheersen. Indien een dergelijke zakelijke relatie al bestaat, beëindigen ondernemingen deze of schorten zij transacties op totdat de relatie kan worden beëindigd, in voorkomend geval met inachtneming van de aanwijzingen van rechtshandavingsinstanties.

63. Indien ondernemingen redelijke gronden hebben om te vermoeden dat er sprake is van een poging tot ML/FT, moeten ondernemingen dit melden aan hun Financiële-inlichtingeneenheid (FIE).

64. Ondernemingen worden erop gewezen dat de toepassing van een op risico gebaseerde aanpak op zichzelf niet vereist dat zij zakelijke relaties met hele categorieën cliënten die zij associëren met een hoger ML/FT-risico, weigeren of beëindigen, aangezien het aan afzonderlijke zakelijke relaties verbonden risico per relatie zal verschillen, ook binnen een categorie.

Monitoring en evaluatie

Risicobeoordeling

65. Ondernemingen houden hun beoordelingen van het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden ML/FT-risico, alsook de onderliggende factoren, in het oog om ervoor te zorgen dat hun beoordeling van het ML/FT-risico actueel en relevant blijft. Ondernemingen beoordelen de informatie die wordt verkregen in het kader van de doorlopende monitoring van een zakelijke relatie, en gaan na of deze van invloed is op de risicobeoordeling.
66. Ondernemingen zorgen er ook voor dat ze beschikken over systemen en controles om opkomende ML/FT-risico's te identificeren, en dat zij deze risico's kunnen beoordelen en, in voorkomend geval, tijdig kunnen opnemen in hun bedrijfsbrede en afzonderlijke risicobeoordelingen.
67. Voorbeelden van systemen en controles waarover ondernemingen dienen te beschikken om opkomende risico's te identificeren, zijn:
- Procedures om ervoor te zorgen dat interne informatie regelmatig wordt geëvalueerd om trends en opkomende problemen te identificeren, zowel in verband met afzonderlijke zakelijke relaties als met de bedrijfsactiviteiten van de onderneming.
  - Procedures om ervoor te zorgen dat de onderneming relevante bronnen van informatie, zoals de in punt 15 en punt 16 van deze richtsnoeren genoemde bronnen, regelmatig evalueert. Dit dient in het bijzonder te omvatten:
    - i. regelmatige beoordeling van berichtgeving in de media die van belang is voor de sectoren of rechtsgebieden waarin de onderneming actief is;
    - ii. regelmatige beoordeling van waarschuwingen en rapporten van echtshandhavingsinstanties;
    - iii. borging dat de onderneming op de hoogte is van wijzigingen in terreurwaarschuwingen en sanctiebeleid zodra deze zich voordoen, bijvoorbeeld door regelmatig terreurwaarschuwingen te beoordelen en te letten op aanpassingen van sanctiebeleid; en
    - iv. regelmatige beoordeling van thematische overzichten en vergelijkbare publicaties door bevoegde autoriteiten.
  - Procedures om informatie over risico's in verband met nieuwe producten vast te leggen en te beoordelen.
  - Samenwerking met andere vertegenwoordigers uit de bedrijfstak en de bevoegde autoriteiten (bijv. rondetafelgesprekken, conferenties en aanbieders van trainingen) en procedures om bevindingen terug te koppelen naar het betrokken personeel.

- Totstandbrenging van een cultuur van informatie-uitwisseling binnen de onderneming en een sterke bedrijfsethiek.
68. Voorbeelden van systemen en controles waarover ondernemingen dienen te beschikken om ervoor te zorgen dat hun afzonderlijke en bedrijfsbrede risicobeoordelingen actueel blijven:
- Het vaststellen van een datum waarop de volgende actualisering van de risicobeoordelingen zal plaatsvinden, bijvoorbeeld eenmaal per jaar op 1 maart, om ervoor te zorgen dat nieuwe of opkomende risico's in de risicobeoordelingen worden opgenomen. Indien de onderneming ervan op de hoogte is dat een nieuw risico is opgekomen, of een bestaand risico is toegenomen, wordt dit zo snel mogelijk weerspiegeld in de risicobeoordelingen.
  - Het zorgvuldig vastleggen van kwesties door het jaar heen die gevolgen zouden kunnen hebben voor risicobeoordelingen, zoals interne meldingen van verdachte transacties, nalatigheden bij de naleving en inlichtingen van frontofficemedewerkers.
69. Net als de oorspronkelijke risicobeoordelingen is elke actualisering van een risicobeoordeling en elke aanpassing van de bijbehorende CDD-maatregelen evenredig met en in verhouding tot het ML/FT-risico.

Systemen en controles

70. Ondernemingen nemen stappen om ervoor te zorgen dat hun risicobeheersystemen en -controles, in het bijzonder die welke verband houden met de toepassing van het juiste niveau van CDD-maatregelen, doeltreffend en evenredig zijn.

Bijhouden van gegevens

71. Ondernemingen registreren en documenteren hun risicobeoordelingen van zakelijke relaties, alsook alle wijzigingen die worden aangebracht in risicobeoordelingen in het kader van de evaluatie en monitoring ervan, om ervoor te zorgen dat zij tegenover de bevoegde autoriteiten kunnen aantonen dat hun risicobeoordelingen en de daaraan verbonden risicobeheermaatregelen adequaat zijn.

Titel III – Sectorspecifieke richtsnoeren

---

72. De sectorspecifieke richtsnoeren in titel III zijn een aanvulling op de algemene richtsnoeren in titel II. Ze dienen te worden gelezen in samenhang met titel II van deze richtsnoeren.
73. De in elk hoofdstuk van titel III beschreven risicofactoren zijn niet uitputtend. Ondernemingen dienen het aan de situatie verbonden risico holistisch te bekijken en zij worden erop gewezen dat afzonderlijke risicofactoren een zakelijke relatie of occasionele transactie niet noodzakelijkerwijs in een hogere of lagere risicocategorie plaatsen.
74. In elk hoofdstuk in titel III worden ook voorbeelden gegeven van de CDD-maatregelen die ondernemingen op basis van risicogevoeligheid dienen toe te passen in situaties met een hoog risico en, voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, met een laag risico. Deze voorbeelden zijn niet uitputtend, en ondernemingen dienen zelf te bepalen welke CDD-maatregelen het meest geschikt zijn voor het niveau en type van het ML/FT-risico dat zij hebben geïdentificeerd.

Hoofdstuk 1: Sectorale richtsnoeren voor correspondentbanken

75. Dit hoofdstuk verschaft richtsnoeren betreffende correspondentbankdiensten zoals gedefinieerd in artikel 3, lid 8, onder a), van Richtlijn (EU) 2015/849. Ondernemingen die andere correspondentrelaties zoals gedefinieerd in artikel 3, lid 8, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 aanbieden, passen deze richtsnoeren toe in voorkomend geval.
76. In een correspondentbankrelatie verleent de correspondent bankdiensten aan de respondent, in de hoedanigheid van principaal tot principaal of namens de cliënten van de respondent. De correspondent heeft doorgaans geen zakelijke relatie met de cliënten van de respondent en zal hun identiteit of de aard of het doel van de onderliggende transactie doorgaans niet kennen, tenzij deze informatie in een betalingsinstructie is opgenomen.
77. Banken nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

78. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- De rekening kan worden gebruikt door andere respondentbanken die een directe relatie met de respondent, maar niet met de correspondent hebben (*nesting of downstream clearing*), wat betekent dat de correspondent indirect diensten verleent aan andere banken dan de respondent.
  - De rekening kan worden gebruikt door andere entiteiten binnen de groep van de respondent die zelf niet zijn onderworpen aan onderzoek door de correspondent.
  - De dienst omvat het openen van een transitrekening, die de cliënten van de respondent in staat stelt om direct op de rekening van de respondent transacties te verrichten.
79. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:
- De relatie is beperkt tot een SWIFT RMA-capaciteit, die is ontwikkeld om berichten tussen financiële instellingen te beheren. In een SWIFT RMA-relatie heeft de respondent, of tegenpartij, geen betaalrekeningrelatie.
  - Banken handelen in de hoedanigheid van principaal tot principaal in plaats van dat ze transacties namens hun onderliggende cliënten verwerken, bijvoorbeeld in het geval van valutawisseldiensten tussen twee banken indien de zaken tussen de banken worden gedaan van principaal tot principaal en indien bij de afwikkeling van een transactie geen sprake is van betaling aan een derde. In deze gevallen is de transactie voor eigen rekening van de respondentbank.
  - De transactie heeft betrekking op de verkoop, koop of verpanding van effecten op gereguleerde markten, bijvoorbeeld wanneer wordt gehandeld als of

gebruikgemaakt van een bewaarder met directe toegang, doorgaans via een lokale deelnemer, tot een EU- of niet-EU-effectenafwikkelingssysteem.

Cliëntgebonden risicofactoren

80. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Het AML/CFT-beleid van de respondent en de systemen en controles waarover de respondent beschikt om ze ten uitvoer te leggen, voldoen niet aan de door Richtlijn (EU) 2015/849 voorgeschreven standaarden.
- De respondent is niet onderworpen aan passend AML/CFT-toezicht.
- De respondent, zijn moederonderneming of een onderneming die tot dezelfde groep behoort als de respondent, is onlangs wegens ontoereikend AML/CFT-beleid en -procedures en/of schendingen van AML/CFT-verplichtingen onderworpen aan handhavingsmaatregelen.
- De respondent doet aanmerkelijke zaken met sectoren waaraan hogere ML/FT-risiconiveaus zijn verbonden; de respondent doet bijvoorbeeld aanzienlijke overmakingen of zaken namens bepaalde money-transferorganisaties of wisselkantoren, met niet-ingezetenen of in een andere munteenheid dan die van het land waarin hij is gevestigd.
- Onder het leidinggevend personeel of de eigenaren van de respondent bevinden zich politiek prominente personen, in het bijzonder wanneer een politiek prominente persoon invloed van betekenis op de respondent kan uitoefenen, wanneer de reputatie of integriteit van de politiek prominente persoon of diens geschiktheid als lid van het leidinggevend orgaan of als medewerker met een sleutelfunctie aanleiding geeft tot bezorgdheid of wanneer de politiek prominente persoon uit een rechtsgebied komt waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan deze rechtsgebieden indien corruptie er als systemisch of wijdverbreid wordt beschouwd.
- Het verleden van de zakelijke relatie met de respondent geeft aanleiding tot bezorgdheid, bijvoorbeeld omdat het aantal transacties niet in overeenstemming is met wat de correspondent verwacht op basis van zijn kennis van de aard en de omvang van de respondent.

81. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico: De correspondent is ervan overtuigd dat:

- de AML/CFT-controles van de respondent niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste controles;
- de respondent maakt deel uit van dezelfde groep als de correspondent, is niet gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden, en voldoet doeltreffend aan de AML-standaarden van de groep die niet minder streng zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste standaarden.

Landgebonden of geografische risicofactoren

82. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De respondent is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden:
  - met aanmerkelijke niveaus van corruptie en/of andere onderliggende delicten van witwasactiviteiten;
  - zonder passende capaciteit van het juridische en gerechtelijke systeem om deze delicten doeltreffend te vervolgen; of
  - zonder doeltreffend AML/CFT-toezicht.¹⁸
- De respondent doet substantiële zaken met cliënten die gevestigd zijn in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.
- De moederonderneming van de respondent heeft haar hoofdkantoor of is opgericht in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.

83. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- De respondent is gevestigd in een lidstaat van de EER.
- De respondent is gevestigd in een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften, en dat deze voorschriften doeltreffend ten uitvoer legt (hoewel correspondenten erop worden gewezen dat dit hen niet vrijstelt van het toepassen van de in artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 vastgelegde EDD-maatregelen).

Maatregelen

84. Alle correspondenten moeten op basis van risicogevoeligheid CDD uitvoeren op de respondent, die een cliënt van de correspondent is.¹⁹ Dit houdt in dat correspondenten:

- De respondent en zijn uiteindelijke begunstigde identificeren en hun identiteit verifiëren. In het kader hiervan winnen correspondenten voldoende informatie over het bedrijf en de reputatie van de respondent in om vast te stellen dat het aan de respondent verbonden witwasrisico niet verhoogd is. Correspondenten dienen in het bijzonder:
  - i. informatie in te winnen over het leidinggevend orgaan van de respondent en, voor het doel van preventie van financiële criminaliteit, het belang te onderzoeken van eventuele banden die het leidinggevend orgaan en de eigenaren van de respondent zouden kunnen hebben met politiek prominente personen of andere personen met een hoog risico; en

¹⁸ Zie ook titel II, punten 22-27.

¹⁹ Artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849.

- ii. op basis van risicogevoeligheid af te wegen of het inwinnen van informatie over de belangrijkste activiteiten van de respondent, de typen cliënten die hij aantrekt, en de kwaliteit van zijn AML-systemen en -controles (met inbegrip van publiekelijk beschikbare informatie over eventuele recente regelgevings sancties of strafrechtelijke sancties wegens AML-gebreken) passend zou zijn. Indien de respondent een bijkantoor, dochteronderneming of filiaal is, onderzoeken correspondenten ook de status, reputatie en AML-controles van de moederonderneming.
- De aard en het doel van de verleende dienst, alsook de verantwoordelijkheden van elke instelling vaststellen en documenteren. Dit kan omvatten het, schriftelijk, beschrijven van de reikwijdte van de relatie, welke producten en diensten zullen worden geleverd, en op welke wijze en door wie de correspondentbankfaciliteit kan worden gebruikt (bijv. of deze door andere banken kan worden gebruikt via hun relatie met de respondent).
  - De zakelijke relatie, met inbegrip van transacties, monitoren om wijzigingen in het risicoprofiel van de respondent te identificeren en ongebruikelijk of verdacht gedrag op het spoor te komen, met inbegrip van activiteiten die niet stroken met het doel van de verleende diensten of die botsen met verbintenissen die tussen de correspondent en de respondent zijn aangegaan. Indien de correspondentbank cliënten van de respondent directe toegang tot rekeningen verleent (bijv. transitrekeningen of geneste rekeningen), dient hij de zakelijke relatie verscherpt en doorlopend te monitoren. Vanwege de aard van correspondentbankdiensten is monitoring na de uitvoering de norm.
  - Ervoor zorgen dat de CDD-informatie waarover zij beschikken, actueel is.
85. Correspondenten moeten ook vaststellen dat de respondent niet toestaat dat van zijn rekeningen gebruik wordt gemaakt door een brievenbusinstelling (shell bank),²⁰ overeenkomstig artikel 24 van Richtlijn (EU) 2015/849. Dit kan inhouden dat de correspondent de respondent vraagt om bevestiging dat hij geen zaken doet met brievenbusinstellingen, dat hij zich een beeld vormt van relevante passages in het beleid en de procedures van de respondent, of publiekelijk beschikbare informatie in aanmerking neemt, zoals wettelijke bepalingen die het verlenen van diensten aan een brievenbusinstelling verbieden.
86. In geval van grensoverschrijdende correspondentrelaties met respondentinstellingen uit derde landen, schrijft artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 voor dat de correspondent naast de in artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 vastgelegde CDD-maatregel ook specifieke EDD-maatregelen toepast.
87. Richtlijn (EU) 2015/849 bevat geen eis dat correspondenten CDD-maatregelen toepassen op afzonderlijke cliënten van de respondent.
88. Correspondenten houden in gedachten dat CDD-vragenlijsten die door internationale organisaties worden verstrekt, doorgaans niet speciaal zijn ontwikkeld om correspondenten

²⁰ Artikel 3, lid 17, van Richtlijn (EU) 2015/849.

te helpen aan hun verplichtingen volgens Richtlijn (EU) 2015/849 te voldoen. Bij het maken van de afweging deze vragenlijsten al dan niet te gebruiken, beoordelen correspondenten of zij op basis van deze vragenlijsten aan hun verplichtingen volgens Richtlijn (EU) 2015/849 zullen kunnen voldoen, en nemen zij, indien nodig, aanvullende maatregelen.

Respondenten gevestigd in niet-EER-landen

89. Indien de respondent is gevestigd in een derde land, schrijft artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 voor dat correspondenten naast de in artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 vastgelegde CDD-maatregelen specifieke EDD-maatregelen toepassen.
90. Correspondenten moeten elk van deze EDD-maatregelen toepassen op respondenten die zijn gevestigd in een niet-EER-land, maar zij kunnen de omvang van deze maatregelen aanpassen op basis van risicogevoeligheid. Als de correspondent er bijvoorbeeld op basis van passend onderzoek van overtuigd is dat de respondent is gevestigd in een derde land dat doeltreffende AML/CFT-regelgeving heeft en waar doeltreffend toezicht wordt gehouden op de naleving van deze voorschriften, en dat er geen gronden zijn om te vermoeden dat het AML-beleid en de AML-procedures van de respondent ontoereikend zijn, of onlangs ontoereikend werden geacht, hoeft de beoordeling van de AML-controles van de respondent niet per se in al haar details te worden uitgevoerd.
91. Correspondenten documenteren hun CDD- en EDD-maatregelen en hun besluitvormingsprocessen altijd op passende wijze.
92. Artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 schrijft voor dat correspondenten op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen nemen om:
  - Voldoende informatie over een respondentinstelling te vergaren om een volledig beeld te krijgen van de aard van de bedrijfsactiviteiten van de respondent, teneinde vast te stellen in hoeverre de activiteiten van de respondent de correspondent blootstellen aan een hoger witwasrisico. Dit omvat het nemen van stappen om de aard van het cliëntenbestand van de respondent en het type activiteiten dat de respondent via de rekening van de correspondent zal afwikkelen, beter te begrijpen en de eraan verbonden risico's te beoordelen.
  - Aan de hand van publiekelijk beschikbare informatie de reputatie van de instelling en de kwaliteit van het toezicht vast te stellen. Dit betekent dat de correspondent beoordeelt in hoeverre hij zich gerustgesteld kan voelen door het feit dat er voldoende toezicht wordt gehouden op de naleving van de AML-verplichtingen door de respondent. Een aantal publiekelijk beschikbare bronnen, bijvoorbeeld FATF- of FSAP-beoordelingen, die paragrafen over doeltreffend toezicht bevatten, kunnen correspondenten helpen dit vast te stellen.
  - De AML/CFT-controles van de respondentinstelling te beoordelen. Dit betekent dat de correspondent een kwalitatieve beoordeling van het AML/CFT-controlekader van de respondent uitvoert en niet slechts een kopie van het AML-beleid en de AML-procedures

verkrijgt. Deze beoordeling wordt op passende wijze gedocumenteerd. Overeenkomstig de op risico gebaseerde aanpak overweegt de correspondent, indien het risico bijzonder hoog is en in het bijzonder indien het volume van de correspondentbanktransacties substantieel is, om bezoeken ter plaatse af te leggen en/of steekproefsgewijze tests uit te voeren om zich ervan te overtuigen dat het AML-beleid en de AML-procedures van de respondent doeltreffend ten uitvoer worden gelegd.

- Goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel te verkrijgen, zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 12, van Richtlijn (EU) 2015/849, voordat nieuwe correspondentrelaties worden aangegaan. De hogere leidinggevende die goedkeuring verleent, mag niet de functionaris zijn die de relatie propageert, en hoe hoger het aan de relatie verbonden risico is, hoe hoger geplaatst de goedkeurende hogere leidinggevende dient te zijn. Correspondenten houden het hoger leidinggevend personeel op de hoogte van correspondentbankrelaties met een hoog risico en van de stappen die de correspondent neemt om dat risico doeltreffend te beheersen.
- De verantwoordelijkheden van elke instelling te documenteren. Dit kan deel uitmaken van de standaardbepalingen en -voorwaarden van de correspondent, maar correspondenten dienen altijd schriftelijk vast te leggen op welke wijze en door wie de correspondentbankfaciliteit kan worden gebruikt (bijv. of deze door andere banken kan worden gebruikt via hun relatie met de respondent) en wat de AML/CFT-verantwoordelijkheden van de respondent zijn. Indien het aan de relatie verbonden risico hoog is, kan het voor de correspondent passend zijn om zich ervan te vergewissen dat de respondent zijn verantwoordelijkheden uit hoofde van deze overeenkomst naleeft, bijvoorbeeld via monitoring van transacties achteraf.
- Wat betreft transitrekeningen en geneste rekeningen, zich ervan te vergewissen dat de krediet- of financiële respondentinstelling de identiteit van de cliënt die direct toegang tot rekeningen van de correspondent heeft, heeft geverifieerd en doorlopend cliëntenonderzoek heeft uitgevoerd en dat zij de correspondentinstelling op verzoek relevante CDD-gegevens kan verstrekken. Correspondenten trachten van de respondent bevestiging te krijgen dat de relevante gegevens op verzoek kunnen worden verstrekt.

Respondenten gevestigd in EER-landen

93. Indien de respondent is gevestigd in een EER-land, is artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 niet van toepassing. De correspondent is echter wel verplicht om overeenkomstig artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 op risicogevoeligheid gebaseerde CDD-maatregelen toe te passen.
94. Indien het aan een in een EER-lidstaat gevestigde respondent verbonden risico verhoogd is, moeten correspondenten EDD-maatregelen toepassen overeenkomstig artikel 18 van Richtlijn (EU) 2015/849. In dat geval overwegen correspondenten om ten minste enkele van de EDD-maatregelen van artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849, in het bijzonder artikel 19, onder a) en b), toe te passen.

Hoofdstuk 2: Sectorale richtsnoeren voor retailbanken

95. Voor het doel van deze richtsnoeren wordt onder ‘retailbanking’ verstaan het verlenen van bankdiensten aan natuurlijke personen en kleine en middelgrote ondernemingen. Voorbeelden van retailbankproducten en -diensten zijn rekeningen-courant, hypotheek, spaarrekeningen, consumptieve kredieten en termijnrekeningen, en kredietlijnen.
96. Door de aard van de aangeboden producten en diensten, de relatief gemakkelijke toegang en het vaak grote aantal transacties en zakelijke relaties, is retailbanking kwetsbaar voor terrorismefinanciering en voor alle fasen van het witwasproces. Tegelijkertijd kan de hoeveelheid zakelijke relaties en transacties die verband houden met retailbanking, het erg lastig maken om het aan afzonderlijke relaties verbonden ML/FT-risico te identificeren en verdachte transacties op te merken.
97. Banken nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

98. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- de kenmerken van het product bevorderen anonimiteit;
  - het product staat betalingen toe van derden die geen verband houden met het product zelf noch van tevoren zijn geïdentificeerd, daar waar dergelijke betalingen niet worden verwacht, bijvoorbeeld voor hypotheek of leningen;
  - het product verbindt geen beperkingen aan de omzet, grensoverschrijdende transacties of vergelijkbare productkenmerken;
  - nieuwe producten en nieuwe zakelijke praktijken, daaronder begrepen nieuwe leveringsmechanismen, en het gebruik van nieuwe of in ontwikkeling zijnde technologieën voor zowel nieuwe als reeds bestaande producten, indien deze nog niet goed worden begrepen;
  - gedekte leningen (met inbegrip van hypotheek) op de waarde van activa in andere rechtsgebieden, in het bijzonder landen waar het moeilijk vast te stellen is of de cliënt een legitiem recht op het onderpand heeft, of waar de identiteit van de partijen die garant staan voor de lening moeilijk te verifiëren is;
  - een ongebruikelijk groot aantal of grote waarde van transacties.
99. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:
- Het product heeft een beperkte functionaliteit, bijvoorbeeld in geval van:
    - i. een termijnsparproduct met lage drempelwaarden voor spaartegoeden;

- ii. een product waarvan de baten niet kunnen worden gerealiseerd ten gunste van een derde;
  - iii. een product waarvan de baten uitsluitend op lange termijn of voor een specifiek doel kunnen worden gerealiseerd, zoals bij pensionering of voor de koop van onroerend goed;
  - iv. een leningfaciliteit van lage waarde, daaronder begrepen een leningfaciliteit die afhankelijk is gesteld van de aanschaf van een specifiek consumentengoed of specifieke consumentendienst; of
  - v. een product van lage waarde, daaronder begrepen een leaseovereenkomst, waarbij de juridische en economische eigendom van het onderliggende actief pas aan de cliënt wordt overgedragen wanneer de contractuele relatie wordt beëindigd of in het geheel niet wordt overgedragen.
- Het product kan alleen worden aangehouden door bepaalde categorieën cliënten, bijvoorbeeld gepensioneerden, ouders namens hun kinderen, of minderjarigen tot zij meerderjarig worden.
  - Transacties moeten worden verricht via een op naam van de cliënt gestelde rekening bij een kredietinstelling of financiële instelling die is onderworpen aan voorschriften inzake AML/CFT die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.
  - Er is geen faciliteit voor te hoge betalingen.

Cliëntgebonden risicofactoren

100. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De aard van de cliënt, bijvoorbeeld:
  - i. De cliënt is een onderneming waar veel geldverkeer in contanten plaatsvindt.
  - ii. De cliënt is een onderneming waaraan een hoger witwasrisico is verbonden, bijvoorbeeld bepaalde money-transferorganisaties en kansspelbedrijven.
  - iii. De cliënt is een onderneming waaraan een hoger corruptierisico is verbonden, bijvoorbeeld een cliënt die actief is in de winningsindustrie of de wapenhandel.
  - iv. De cliënt is een organisatie zonder winstoogmerk die rechtsgebieden met een verhoogd TF-risico ondersteunt.
  - v. De cliënt is een nieuwe onderneming zonder passend bedrijfsprofiel of passende staat van dienst.

- vi. De cliënt is een niet-ingezetene. Banken worden erop gewezen dat artikel 16 van Richtlijn 2014/92/EU voor legaal in de Europese Unie verblijvende cliënten een recht op toegang tot een basisbetaalrekening introduceert, hoewel het recht om een basisbetaalrekening te openen en te gebruiken uitsluitend van toepassing is voor zover banken aan hun AML/CFT-verplichtingen kunnen voldoen en het banken niet vrijstelt van hun verplichting om ML/FT-risico te identificeren en te beoordelen, daaronder begrepen het risico dat is verbonden aan het feit dat de cliënt geen ingezetene is van de lidstaat waarin de bank is gevestigd.²¹²²
  - vii. De uiteindelijke begunstigde van de cliënt kan niet gemakkelijk worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld omdat de eigendomsstructuur van de cliënt ongebruikelijk, buitengewoon ingewikkeld of ondoorzichtig is, of omdat de cliënt aandelen aan toonder uitgeeft.
    - Het gedrag van de cliënt, bijvoorbeeld:
      - i. De cliënt is onwillig om in het kader van cliëntenonderzoek (CDD) informatie te verstrekken of lijkt persoonlijk contact bewust te vermijden.
      - ii. Het bewijs van de identiteit van de cliënt heeft zonder duidelijke reden een vorm die niet standaard is.
      - iii. Het gedrag of het transactievolume van de cliënt komt niet overeen met wat wordt verwacht van de categorie waartoe hij behoort, of het is onverwacht op basis van de informatie die de cliënt bij opening van de rekening heeft verstrekt.
      - iv. Het gedrag van de cliënt is ongebruikelijk; de cliënt versnelt bijvoorbeeld onverwachts en zonder redelijke verklaring een overeengekomen aflossingsschema, hetzij door terugbetalingen ineens of door vervroegde beëindiging, hij stort of eist uitbetaling van bankbiljetten in grote coupures zonder duidelijke reden, hij verhoogt de activiteit na een rustperiode, of hij verricht transacties waarvoor geen economische reden lijkt te bestaan.
101. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:
- Er bestaat al een lange relatie met de cliënt wiens eerdere transacties geen aanleiding tot verdenking of bezorgdheid hebben gegeven, en het verlangde product of de verlangde dienst is in overeenstemming met zijn risicoprofiel.

²¹ Zie het EBA-advies 'Opinion on the application of customer due diligence measures to customers who are asylum seekers from higher risk third countries or territories': <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>

Landgebonden of geografische risicofactoren²²

102. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De geldmiddelen van de cliënt zijn afkomstig van persoonlijke of zakelijke banden met rechtsgebieden waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.
- De begunstigde is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden waarvan bekend is dat ze geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekken of dat er groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen, en aan rechtsgebieden die onderworpen zijn aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, terrorismefinanciering of -proliferatie.

103. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- De landen die bij de transactie betrokken zijn, hebben AML/CFT-regelgeving die niet minder robuust is dan wat Richtlijn (EU) 2015/849 voorschrijft, en hebben lage niveaus van onderliggende delicten.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

104. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- zakelijke relaties op afstand, zonder dat er passende aanvullende waarborgen zijn, zoals elektronische handtekeningen, elektronische identificatiecertificaten overeenkomstig Verordening (EU) nr. 910/2014 en controles om impersonatie en identiteitsfraude tegen te gaan;
- vertrouwen op cliëntenonderzoek van een derde in situaties waarin de bank geen reeds lang bestaande relatie met de inlichtingen verstrekende derde heeft;
- nieuwe leveringskanalen die nog niet zijn beproefd.

105. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- Het product is uitsluitend beschikbaar voor cliënten die aan specifieke, door nationale overheden vastgelegde toelatingscriteria voldoen, zoals in het geval van ontvangers van uitkeringen van de overheid of specifieke spaarproducten voor kinderen die in een bepaalde lidstaat zijn geregistreerd.

Maatregelen

106. Indien banken gebruikmaken van geautomatiseerde systemen om het aan afzonderlijke zakelijke relaties of occasionele transacties verbonden ML/FT-risico te identificeren en om verdachte transacties te identificeren, zorgen zij ervoor dat deze systemen geschikt zijn voor hun doel overeenkomstig de in titel II uiteengezette criteria. Het gebruik van

²² Zie ook titel II.

geautomatiseerde IT-systemen mag nooit als een vervanging voor waakzaamheid van het personeel worden beschouwd.

Verscherpt cliëntenonderzoek

107. Indien het aan een zakelijke relatie of een occasionele transactie verbonden risico verhoogd is, moeten banken verscherpt cliëntenonderzoek (EDD) verrichten.²³ Tot deze maatregelen behoren:

- Verifiëren van de identiteit van de cliënt en de uiteindelijke begunstigde op basis van meer dan één betrouwbare en onafhankelijke bron.
- Identificeren, en verifiëren van de identiteit van andere aandeelhouders die niet de uiteindelijke begunstigde van de cliënt zijn en geen natuurlijke persoon zijn die bevoegd is om een rekening aan te houden of instructies te geven met betrekking tot de overmaking van geldmiddelen of de overdracht van effecten.
- Meer informatie inwinnen over de cliënt en de aard en het doel van de zakelijke relatie om een volledig cliëntprofiel te ontwikkelen, bijvoorbeeld door openbare bronnen of negatieve berichtgeving in de media te onderzoeken of door een derde partij opdracht te geven een inlichtingenrapport op te stellen. Voorbeelden van het type informatie dat banken kunnen inwinnen, zijn:
  - i. de aard van de bedrijfsactiviteit of het dienstverband van de cliënt;
  - ii. de bron van het vermogen van de cliënt en de bron van zijn geldmiddelen die bij de zakelijke relatie betrokken zijn, om redelijke zekerheid te verkrijgen dat deze rechtmatig zijn;
  - iii. het doel van de transactie, daaronder begrepen de bestemming van de geldmiddelen van de cliënt, voor zover van toepassing;
  - iv. informatie over de banden die de cliënt mogelijk heeft met andere rechtsgebieden (hoofdkantoren, bedrijfseenheden, bijkantoren, enz.) en de personen die invloed kunnen uitoefenen op zijn activiteiten; of
  - v. indien de cliënt is gevestigd in een ander land, de reden waarom hij retailbankdiensten buiten zijn eigen rechtsgebied zoekt.
- Verhogen van de frequentie van de transactiemonitoring.
- Vaker evalueren en, indien nodig, bijwerken van de informatie en documentatie die worden bewaard. Indien het aan de relatie verbonden risico bijzonder hoog is, heronderzoeken banken de zakelijke relatie elk jaar opnieuw.

²³ Artikel 18 van Richtlijn (EU) 2015/849.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

108. In situaties met een laag risico, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen banken een vereenvoudigd cliëntenonderzoek (SDD) verrichten:

- voor cliënten die zijn onderworpen aan een verplicht vergunningen- en regelgevingsstelsel, verifiëren van de identiteit op basis van bewijsmateriaal over de cliënt die onderworpen is aan dat stelsel, bijvoorbeeld door het openbaar register van de regelgever te doorzoeken;
- verifiëren van de identiteit van de cliënt en, indien van toepassing, de uiteindelijke begunstigde bij het aangaan van de zakelijke relatie overeenkomstig artikel 14, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849;
- aannemen dat een betaling die wordt getrokken op een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in een EER-land, voldoet aan de eisen die zijn vastgelegd in artikel 13, lid 1, onder a) en b), van Richtlijn (EU) 2015/849;
- accepteren van alternatieve vormen van identiteit die voldoen aan het criterium van een onafhankelijke en betrouwbare bron in artikel 13, lid 1, onder a), van Richtlijn (EU) 2015/849, zoals een brief van een overheidsorgaan of ander betrouwbaar publiekrechtelijk lichaam aan de cliënt, indien er voor de cliënt redelijke gronden zijn om geen standaardbewijs van zijn identiteit te kunnen verschaffen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan;
- bijwerken van cliënteninformatie uitsluitend in geval van specifieke triggergebeurtenissen, zoals wanneer de cliënt om een nieuw product of een product met een hoger risico vraagt, of wijzigingen in het gedrag of transactieprofiel van de cliënt die erop wijzen dat het aan de relatie verbonden risico niet langer laag is.

Gezamenlijke rekeningen

109. Indien een cliënt van een bank een 'gezamenlijke rekening' opent om geldmiddelen te beheren die aan de eigen cliënten van de cliënt toebehoren, past de bank volledige maatregelen van cliëntenonderzoek toe, daaronder begrepen het behandelen van de cliënten van de cliënt als de uiteindelijk begunstigten van de geldmiddelen die op de gezamenlijke rekening worden aangehouden, en verificatie van hun identiteit.

110. Indien er aanwijzingen zijn dat het aan de zakelijke relatie verbonden risico hoog is, moeten banken in voorkomend geval verscherpt cliëntenonderzoek verrichten.²⁴

111. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mag een bank echter, indien het aan de zakelijke relatie verbonden risico laag is, onder de volgende voorwaarden vereenvoudigde maatregelen toepassen:

²⁴ Artikel 13, lid 1, en artikel 18, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849.

- de cliënt is een onderneming die is onderworpen aan AML/CFT -verplichtingen in een EER-land of een derde land met AML/CFT -regelgeving die niet minder robuust is dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste regelgeving, en is onderworpen aan doeltreffend toezicht op de naleving van deze voorschriften;
- de cliënt is geen onderneming maar een andere meldingsplichtige entiteit die is onderworpen aan AML/CFT -verplichtingen in een EER-land en is onderworpen aan doeltreffend toezicht op de naleving van deze voorschriften;
- het aan de zakelijke relatie verbonden ML/FT-risico is laag op basis van de beoordeling door de bank van de bedrijfsactiviteiten van zijn cliënt, de typen cliënten die het bedrijf van de cliënt bedient, en de rechtsgebieden waaraan het bedrijf van de cliënt wordt blootgesteld, en andere overwegingen;
- de bank is ervan overtuigd dat de cliënt robuuste en op risicogevoeligheid gebaseerde CDD-maatregelen toepast op zijn eigen cliënten en op de cliënten van zijn uiteindelijk begunstigden (het kan voor de bank passend zijn op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen te nemen om de toereikendheid van het CDD-beleid en de CDD-procedures van zijn cliënt te beoordelen, bijvoorbeeld door direct contact te leggen met de cliënt); en
- de bank heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat de cliënt onmiddellijk op verzoek CDD-informatie en documenten zal verstrekken over zijn onderliggende cliënten die de uiteindelijk begunstigden zijn van de geldmiddelen die op de gezamenlijke rekening worden aangehouden, bijvoorbeeld door relevante bepalingen in een contract met de cliënt op te nemen of door het vermogen van de cliënt om op verzoek CDD-informatie te verstrekken steekproefsgewijs te testen.

112. Indien wordt voldaan aan de voorwaarden voor vereenvoudigd cliëntenonderzoek voor gezamenlijke rekeningen, kan de bank :

- de cliënt, daaronder begrepen de uiteindelijk begunstigden van de cliënt (maar niet de onderliggende cliënten van de cliënt), identificeren en zijn identiteit verifiëren;
- het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie beoordelen; en
- de zakelijke relatie doorlopend monitoren.

Hoofdstuk 3: Sectorale richtsnoeren voor uitgevers van elektronisch geld

113. Dit hoofdstuk verschaft richtsnoeren voor uitgevers van elektronisch geld (uitgevers van e-geld) zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 3, van Richtlijn 2009/110/EG. Het niveau van het ML/FT-risico dat is verbonden aan elektronisch geld²⁵ (e-geld) hangt voornamelijk af van de eigenschappen van de afzonderlijke e-geldproducten en van de mate waarin uitgevers van e-geld andere personen gebruiken om namens hen e-geld te distribueren en e-geld terug te betalen.²⁶
114. Ondernemingen die e-geld uitgeven, nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging. De sectorale richtsnoeren voor money-transferorganisaties in titel III, hoofdstuk 4, kunnen in deze context ook relevant zijn.

Risicofactoren

Productgebonden risicofactoren

115. Uitgevers van e-geld nemen het ML/FT-risico in overweging dat verband houdt met:
- drempels;
  - de financieringswijze; en
  - de bruikbaarheid en verhandelbaarheid.
116. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- Drempels: het product
    - i. staat betalingen, stortingen en opnamen met een hoge of onbegrensde waarde toe, waaronder opnamen in contanten;
    - ii. staat betalingen, stortingen en opnamen met een hoge waarde toe, waaronder opnamen in contanten;
    - iii. staat het deponeren van hoge of onbeperkte bedragen aan geldmiddelen op het e-geldproduct/de e-geldrekening toe.
  - De financieringswijze: het product
    - i. kan anoniem worden gestort, bijvoorbeeld met contant geld, anoniem e-geld of e-geldproducten die profiteren van de vrijstelling in artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849;

²⁵ Artikel 2, lid 2, van Richtlijn 2009/110/EG.

²⁶ Artikel 3, lid 4, van Richtlijn 2009/110/EG.

- ii. kan worden gefinancierd met betalingen afkomstig van niet-geïdentificeerde derden;
- iii. kan worden gefinancierd met andere e-geldproducten.
- Bruikbaarheid en verhandelbaarheid: het product
  - i. staat overmakingen tussen personen toe;
  - ii. wordt door een groot aantal handelaren of verkooppunten geaccepteerd als betaalmiddel;
  - iii. is speciaal ontwikkeld om als betaalmiddel te worden geaccepteerd door handelaren die handelen in goederen en diensten waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden, bijvoorbeeld online-kansspelen;
  - iv. kan worden gebruikt in grensoverschrijdende transacties of in verschillende rechtsgebieden;
  - v. is ontwikkeld om te worden gebruikt door andere personen dan de cliënt, bijvoorbeeld bepaalde partnerkaartproducten (maar geen cadeaukaarten met een lage waarde);
  - vi. staat opnamen in contanten met een hoge waarde toe.

117. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- Drempels: het product
  - i. kent lage limieten voor de waarde van betalingen, stortingen en opnamen, met inbegrip van opnamen in contanten (maar ondernemingen worden gewaarschuwd dat een lage drempel alleen mogelijk onvoldoende is om het TF-risico te beperken);
  - ii. beperkt het aantal betalingen, stortingen of opnamen met inbegrip van opnamen in contanten binnen een bepaalde periode;
  - iii. beperkt de hoeveelheid geldmiddelen die op enig moment op het e-geldproduct/de e-geldrekening kan worden opgeslagen.
- Financiering: het product
  - i. vereist dat de geldmiddelen voor de aankoop of (terug)storting verifieerbaar worden onttrokken aan een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt wordt aangehouden bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER;
- Bruikbaarheid en verhandelbaarheid: het product
  - i. staat opnamen in contanten niet toe of stelt hieraan strikte grenzen;

- ii. kan alleen in eigen land worden gebruikt;
- iii. wordt geaccepteerd door een beperkt aantal handelaren of verkooppunten, en de uitgever van het e-geld is bekend met hun bedrijfsactiviteiten;
- iv. is speciaal ontwikkeld om het gebruik ervan door handelaren die handelen in waren en diensten waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden, te beperken;
- v. wordt als betaalmiddel geaccepteerd voor beperkte typen diensten of producten met een laag risico.

Cliëntgebonden risicofactoren

118. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De cliënt koopt meerdere e-geldproducten van dezelfde uitgever, doet dit frequent of doet in korte tijd en zonder economische reden meerdere opnamen in contanten; indien distributeurs (of agenten die optreden als distributeurs) zelf meldingsplichtige entiteiten zijn, geldt dit ook voor e-geldproducten van verschillende uitgevers die bij dezelfde distributeur zijn gekocht.
- De transacties van de cliënt liggen altijd net onder waarde-/transactielimieten.
- Het product lijkt te worden gebruikt door meerdere personen van wie de identiteit bij de uitgever niet bekend is (bijv. het product wordt tegelijkertijd vanaf meerdere IP-adressen gebruikt).
- De identificatiegegevens van de cliënt, zoals het huisadres, het IP-adres of de gekoppelde bankrekeningen, worden veelvuldig gewijzigd.
- Het product wordt niet gebruikt voor het doel waarvoor het werd ontwikkeld; het wordt bijvoorbeeld in het buitenland gebruikt terwijl het was bedoeld als cadeaukaart van een winkelcentrum.

119. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- Het product is uitsluitend beschikbaar voor bepaalde categorieën cliënten, bijvoorbeeld ontvangers van een sociale uitkering of personeelsleden van een bedrijf dat het product uitgeeft om bedrijfsuitgaven te dekken.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

120. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Onlinedistributie en distributie op afstand zonder toereikende waarborgen, zoals elektronische handtekeningen, elektronische identificatiedocumenten die voldoen aan de

criteria die zijn uiteengezet in Verordening (EU) nr. 910/2014 en maatregelen om impersonatie en identiteitsfraude tegen te gaan.

- Distributie via tussenpersonen die zelf geen meldingsplichtige entiteiten zijn volgens Richtlijn (EU) 2015/849 of nationale wetgeving, indien van toepassing, indien de uitgever van het e-geld:
  - i. voor de uitvoering van sommige AML/CFT -verplichtingen van de uitgever van het e-geld vertrouwt op de tussenpersoon; en
  - ii. zich er zelf niet van heeft vergewist dat de tussenpersoon beschikt over passende AML/CFT -regelingen en -controles.
- Segmentatie van diensten, dat wil zeggen, het verlenen van e-gelddiensten door meerdere operationeel onafhankelijke dienstverleners zonder passend toezicht of passende coördinatie.

Landgebonden of geografische risicofactoren²⁷

121. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De begunstigde is gevestigd in, of het product ontvangt geldmiddelen uit bronnen in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden waarvan bekend is dat zij geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekken of dat er groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen, en rechtsgebieden die zijn onderworpen aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, terrorismefinanciering of proliferatie.

Maatregelen

122. Nationale wetgeving kan voor bepaalde e-geldproducten voorzien in een vrijstelling van de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt en de uiteindelijke begunstigden en de beoordeling van de aard en het doel van de zakelijke relatie overeenkomstig artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849.

123. Ondernemingen worden erop gewezen dat een vrijstelling op grond van artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849 zich niet uitstrekt tot de verplichting om transacties en de zakelijke relatie doorlopend te bewaken; deze stelt hen ook niet vrij van de verplichting om verdachte transacties te identificeren en te melden; dit betekent dat ondernemingen ervoor dienen te zorgen dat ze voldoende informatie inwinnen over hun cliënten, of over de typen cliënten waarop zij hun product richten, om zinvolle doorlopende monitoring van de zakelijke relaties te kunnen uitvoeren.

²⁷ Zie titel II, punten 22-27.

124. Voorbeelden van de monitoringsystemen waarover ondernemingen dienen te beschikken, zijn:

- transactiemonitoringsystemen die afwijkingen of verdachte gedragspatronen opsporen, met inbegrip van onverwacht gebruik van het product op een manier waarvoor het niet werd ontwikkeld; de onderneming kan het product mogelijk handmatig of via besturingselementen op chip uitschakelen tot zij zich ervan heeft kunnen vergewissen dat er geen reden voor verdenking is;
- systemen die discrepanties tussen verstrekte en gedetecteerde informatie vaststellen, bijvoorbeeld tussen verstrekte informatie over het land van herkomst en het elektronisch gedetecteerde IP-adres;
- systemen die verstrekte gegevens vergelijken met gegevens over andere zakelijke relaties en die patronen kunnen herkennen, zoals hetzelfde financieringsinstrument of dezelfde contactgegevens;
- systemen die vaststellen of het product wordt gebruikt bij handelaren die handelen in goederen en diensten waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden.

Verscherpt cliëntenonderzoek

125. Voorbeelden van verscherpte maatregelen die ondernemingen dienen toe te passen in een situatie met een hoog risico, zijn:

- het verkrijgen van aanvullende informatie over de cliënt tijdens de identificatie, zoals de geldbron;
- het toepassen van aanvullende verificatiemaatregelen op basis van een breder scala van betrouwbare en onafhankelijke bronnen (bijv. vergelijking met online-gegevensbanken) om de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde te verifiëren;
- het inwinnen van aanvullende informatie over de beoogde aard van de zakelijke relatie, bijvoorbeeld door cliënten vragen te stellen over hun bedrijf of de rechtsgebieden waarnaar zij van plan zijn om e-geld over te maken;
- het inwinnen van informatie over de handelaar/begunstigde, in het bijzonder indien de uitgever van het e-geld redenen heeft om te vermoeden dat zijn producten worden gebruikt om illegale goederen of leeftijdsbepaalde goederen te kopen;
- het toepassen van controles op identiteitsfraude om te waarborgen dat de cliënt is wie hij zegt te zijn;
- het versterkt monitoren van de relatie met de cliënt en afzonderlijke transacties;
- het vaststellen van de bron en/of de bestemming van geldmiddelen.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

126. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, kunnen ondernemingen overwegen vereenvoudigd cliëntenonderzoek te verrichten voor e-geldproducten met een laag risico die niet profiteren van de vrijstelling waarin artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849 voorziet.

127. Voorbeelden van dergelijke maatregelen die ondernemingen in situaties met een laag risico kunnen toepassen, voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, zijn:

- uitstel van de verificatie van de identiteit van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde tot latere datum na het aangaan van de relatie of tot een bepaald (laag) drempelbedrag is overschreden (naargelang wat zich het eerst voordoet). Het drempelbedrag is niet hoger dan 250 EUR indien het product niet opnieuw geladen kan worden of kan worden gebruikt in andere rechtsgebieden of voor grensoverschrijdende transacties, of 500 EUR daar waar dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan (in dit geval kan het product alleen in de eigen staat worden gebruikt);
- verificatie van de identiteit van de cliënt op basis van een betaling ten laste van een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld of een rekening waarvoor kan worden aangetoond dat de cliënt er zeggenschap over heeft, bij een in de EER gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling;
- verificatie van de identiteit op basis van minder bronnen;
- verificatie van de identiteit op basis van minder betrouwbare bronnen;
- gebruik van alternatieve methoden om de identiteit te verifiëren;
- het maken van aannames met betrekking tot de aard en het beoogde doel van de zakelijke relatie indien deze duidelijk is, bijvoorbeeld in geval van bepaalde cadeaukaarten die niet vallen onder de vrijstelling voor gesloten-lus-/gesloten netwerken;
- vermindering van de intensiteit van de monitoring zolang een bepaald drempelbedrag niet is bereikt. Omdat doorlopende monitoring een belangrijk instrument is om in de loop van een cliëntrelatie meer informatie over cliëntgebonden risicofactoren te verkrijgen (zie hierboven), wordt deze drempel voor zowel afzonderlijke transacties als transacties die gedurende twaalf maanden gekoppeld lijken te zijn, vastgesteld op een niveau waarvan de onderneming heeft geoordeeld dat het een laag risico van terrorismefinanciering en laag witwasrisico met zich meebrengt.

Hoofdstuk 4: Sectorale richtsnoeren voor money-transferorganisaties

128. Money-transferorganisaties zijn betalingsinstellingen waaraan overeenkomstig Richtlijn 2007/64/EG vergunning is verleend om overal in de Europese Unie betalingsdiensten aan te bieden en uit te voeren. De bedrijven in deze sector zijn divers en variëren van afzonderlijke kantoren tot ondernemers van complexe ketens.
129. Veel money-transferorganisaties maken gebruik van agenten die namens hen betalingsdiensten aanbieden. Agenten bieden vaak betalingsdiensten aan als bijkomende activiteit naast hun hoofdactiviteit en hoeven volgens de geldende AML/CFT-wetgeving zelf geen meldingsplichtige entiteit te zijn; derhalve is hun AML/CFT-expertise mogelijk beperkt.
130. De aard van de aangeboden dienst kan money-transferorganisaties blootstellen aan ML/FT-risico. Dit is te wijten aan de eenvoud en snelheid van de transacties, hun wereldwijde bereik en het feit dat de diensten vaak zijn gebaseerd op contanten. Bovendien betekent de aard van hun dienstverlening dat money-transferorganisaties vaak occasionele transacties verrichten in plaats van dat ze een zakelijke relatie met hun cliënten aangaan, wat betekent dat zij mogelijk slechts een beperkt inzicht hebben in het aan de cliënt verbonden ML/FT-risico.
131. Money-transferorganisaties nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

132. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- het product staat transacties met een hoge of onbeperkte waarde toe;
  - het product of de dienst heeft een wereldwijd bereik;
  - de transactie is gebaseerd op contanten of wordt gefinancierd met anoniem elektronisch geld, daaronder begrepen elektronisch geld dat profiteert van de vrijstelling in artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849;
  - er vinden overmakingen plaats van een of meer betalers in verschillende landen naar een lokale begunstigde.
133. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:
- de in de overmaking gebruikte geldmiddelen komen van een rekening op naam van de betaler bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER.

Cliëntgebonden risicofactoren

134. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De bedrijfsactiviteit van de cliënt:
  - i. de cliënt bezit of exploiteert een bedrijf dat werkt met grote hoeveelheden contanten.
  - ii. Het bedrijf van de cliënt heeft een ingewikkelde eigendomsstructuur.
- Het gedrag van de cliënt:
  - i. in de behoeften van de cliënt kan elders mogelijk beter worden voorzien, bijvoorbeeld omdat de money-transferorganisatie voor de cliënt noch voor het bedrijf van de cliënt een lokaal kantoor is.
  - ii. De cliënt lijkt op te treden voor iemand anders; anderen waken bijvoorbeeld over de cliënt of zijn zichtbaar buiten de plek waar de transactie wordt verricht, of de cliënt leest instructies op van een briefje.
  - iii. Het gedrag van de cliënt is vanuit economisch oogpunt niet logisch; de cliënt accepteert bijvoorbeeld klakkeloos een ongunstige wisselkoers of hoge kosten, verzoekt om een transactie in een munteenheid die geen officieel betaalmiddel is of niet algemeen wordt gebruikt in het rechtsgebied waar hij en/of ontvanger is gevestigd, of vraagt of verstrekt grote bedragen in hetzij kleine hetzij grote coupures.
  - iv. De transacties van de cliënt liggen altijd net onder de toepasselijke drempels, daaronder begrepen de CDD-drempel voor occasionele transacties in artikel 11, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 en de drempel van 1 000 EUR zoals gespecificeerd in artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2015/847.²⁸ Ondernemingen worden erop gewezen dat de drempel in artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2015/847 alleen van toepassing is op transacties die niet met contanten of anoniem elektronisch geld worden gefinancierd.
  - v. Het gebruik van de dienst door de cliënt is ongebruikelijk; hij verzendt bijvoorbeeld geld naar of ontvangt geld van zichzelf of zendt geld onmiddellijk na ontvangst door.
  - vi. De cliënt lijkt weinig te weten of is onwillig om informatie te verstrekken over de begunstigde.
  - vii. Meerdere cliënten van de onderneming maken geld over naar dezelfde begunstigde of lijken dezelfde identificatiegegevens, zoals adres of telefoonnummer, te hebben.

²⁸ Verordening (EU) 2015/847 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1781/2006 (Voor de EER relevante tekst).

- viii. Bij een inkomende transactie is niet de vereiste informatie over de betaler of begunstigde gevoegd.
- ix. Het verzonden of ontvangen bedrag strookt niet met het inkomen (indien bekend) van de cliënt.

135. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- De cliënt is een reeds lang bestaande cliënt van de onderneming wiens eerdere gedrag geen aanleiding tot verdenking of bezorgdheid heeft gegeven, en er zijn geen aanwijzingen dat het ML/FT-risico zou zijn verhoogd.
- Het overgemaakte bedrag is laag; ondernemingen worden er echter op gewezen dat lage bedragen alleen onvoldoende zijn om TF-risico uit te sluiten.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

136. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Er zijn geen beperkingen aan het financieringsinstrument, bijvoorbeeld in geval van contanten of betalingen via e-geldproducten die profiteren van de vrijstelling in artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849, telegrafische overschrijvingen of cheques.
- Het gebruikte distributiekanaal biedt een zekere mate van anonimiteit.
- De dienst wordt geheel online geleverd zonder passende waarborgen.
- De money-transferdienst wordt geleverd via agenten die:
  - i. meer dan één principaal vertegenwoordigen;
  - ii. ongebruikelijke omzetpatronen hebben vergeleken met andere agenten op vergelijkbare locaties, bijvoorbeeld transacties van ongebruikelijk hoge of lage omvang, ongebruikelijk grote transacties in contanten of een hoog aantal transacties die net onder de CDD-drempel liggen, of zaken doen buiten de normale openstellingsuren;
  - iii. een groot deel van hun zaken doen met betalende of begunstigde uit rechtsgebieden waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden;
  - iv. onzeker lijken te zijn over, of niet consistent zijn in, de toepassing van het AML/CFT-beleid van de groep; of
  - v. niet uit de financiële sector komen en andere activiteiten als hoofdactiviteit ontplooiën.
- De money-transferdienst wordt verleend via een groot netwerk van agenten in verschillende rechtsgebieden.

- De money-transferdienst wordt verleend via een buitengewoon ingewikkelde betalingsketen, bijvoorbeeld met een groot aantal tussenpersonen die in verschillende rechtsgebieden actief zijn of niet-traceerbare (formele en informele) afwikkelingsystemen toestaan.

137. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- Agenten zijn zelf gereguleerde financiële instellingen.
- De dienst kan uitsluitend worden gefinancierd door overmakingen van een op naam van de cliënt gestelde rekening bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER of een rekening waarover de cliënt aantoonbaar zeggenschap heeft.

Landgebonden of geografische risicofactoren

138. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De betaler of de begunstigde is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.
- De begunstigde is ingezetene in een rechtsgebied dat geen, of een minder ontwikkelde, formele banksector heeft, wat betekent dat op het betaalpunt mogelijk informele money-transferdienst, zoals hawala, worden gebruikt.

Maatregelen

139. Omdat het bedrijf van veel money-transferorganisaties voornamelijk is gebaseerd op transacties, overwegen ondernemingen welke monitoringsystemen en -controles zij invoeren om ervoor te zorgen dat zij pogingen tot witwassen en het financieren van terrorisme ontdekken, ook indien de informatie die zij over de cliënt hebben basaal is of ontbreekt, omdat er geen zakelijke relatie is aangegaan.

140. Ondernemingen beschikken in elk geval over:

- systemen om gekoppelde transacties te identificeren;
- systemen om vast te stellen of transacties die afkomstig zijn van verschillende cliënten, bestemd zijn voor dezelfde begunstigde;
- systemen om, voor zover mogelijk, de bron en de bestemming van de geldmiddelen vast te stellen;
- systemen die de volledige traceerbaarheid van zowel transacties als het aantal partijen in de betalingsketen mogelijk maken; en
- systemen om ervoor te zorgen dat in de gehele betalingsketen uitsluitend degenen die bevoegd zijn om money-transferdiensten te verlenen, kunnen interveniëren.

141. Indien het aan een occasionele transactie of zakelijke relatie verbonden risico verhoogd is, verrichten ondernemingen verscherpt cliëntenonderzoek overeenkomstig titel II, met

inbegrip van, indien van toepassing, intensievere monitoring van transacties (bijv. hogere frequentie of lagere drempels). Omgekeerd kunnen ondernemingen mogelijk vereenvoudigd onderzoek verrichten overeenkomstig titel II toepassen als het aan een occasionele transactie of een zakelijke relatie verbonden risico laag is, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan.

Gebruik van agenten

142. Money-transferorganisaties die gebruikmaken van agenten om betalingsdiensten aan te bieden, dienen te weten wie hun agenten zijn.²⁹ In het kader hiervan stellen money-transferorganisaties passend en op risicogevoeligheid gebaseerd beleid en procedures vast en onderhouden ze deze om het risico tegen te gaan dat hun agenten zich bezighouden met ML/FT, of daarvoor worden gebruikt, onder andere door:

- Het identificeren van de persoon die de eigenaar is van of zeggenschap heeft over de agent, indien de agent een rechtspersoon is, om er zeker van te zijn dat het ML/FT-risico waaraan de money-transferorganisatie wordt blootgesteld als gevolg van het gebruik van de agent, niet verhoogd is.
- Het verkrijgen van bewijs, overeenkomstig artikel 19, lid 1, onder c), van Richtlijn (EU) 2015/2366, dat de bestuurders en overige managers van de agent, betrouwbaar en deskundig zijn, waarbij ook wordt gekeken naar hun eerlijkheid, integriteit en reputatie. Elk verzoek om inlichtingen dat de money-transferorganisatie doet, dient in verhouding te staan tot de aard, complexiteit en schaal van het ML/FT-risico dat inherent is aan de betalingsdiensten die door de agent worden verleend, en zou kunnen worden gebaseerd op de cliëntonderzoeksprocedures van het money-transferorganisatie.
- Het nemen van redelijke maatregelen om zich ervan te vergewissen dat de interne AML/CFT-controles van de agent passend zijn en gedurende de relatie met het agentschap passend blijven, bijvoorbeeld door een steekproef van de transacties van de agent te monitoren of door de controles van de agent ter plaatse te beoordelen. Indien de interne AML/CFT-controles van een agent afwijken van die van de money-transferorganisatie, bijvoorbeeld omdat de agent meer dan één principaal vertegenwoordigt of omdat de agent zelf een meldingsplichtige entiteit is volgens de toepasselijke AML/CFT-wetgeving, beoordeelt en beheerst de money-transferorganisatie het risico dat deze verschillen zijn eigen naleving, en die van de agent, van de AML/CFT-regelgeving zouden kunnen beïnvloeden.
- Het verstrekken van AML/CFT-opleiding aan agenten om ervoor te zorgen dat zij een goed inzicht hebben in de relevante ML/FT-risico's en in de kwaliteit van de AML/CFT-controles die de money-transferorganisatie verwacht.

²⁹ Artikel 19 van Richtlijn (EU) 2366/2015.

Hoofdstuk 5: Sectorale richtsnoeren voor vermogensbeheer

143. Vermogensbeheer is het verlenen van bank- en andere financiële diensten aan vermogende personen en hun families of bedrijven. Het wordt ook private banking genoemd. Cliënten van vermogensbeheerondernemingen kunnen verwachten dat in relatiebeheer gespecialiseerd personeel op de cliënt toegesneden diensten verleent, zoals bankdiensten (bijv. rekeningen-courant, hypotheek en buitenlandse valuta), beheer van en advies met betrekking tot beleggingen, fiduciaire diensten, verhuur van safes, verzekeringen, familiekapitaalbeheer, fiscale en estateplanning en daarmee samenhangende faciliteiten, met inbegrip van juridische ondersteuning.
144. Veel kenmerkende elementen van vermogensbeheer, zoals vermogende en invloedrijke cliënten, transacties en portefeuilles met een zeer hoge waarde, complexe producten en diensten, met inbegrip van specifieke beleggingsproducten, en een verwachting van vertrouwelijkheid en discretie, zijn een indicatie voor een relatief hoger witwasrisico dan doorgaans het geval is bij retailbanking. De diensten van vermogensbeheerondernemingen kunnen bijzonder kwetsbaar zijn voor misbruik door cliënten die de oorsprong van hun geldmiddelen willen verbergen of, bijvoorbeeld, belasting in hun eigen rechtsgebied willen ontduiken.
145. Ondernemingen in deze sector nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging. De sectorale richtsnoeren in titel III, hoofdstukken 2, 7 en 9, kunnen in deze context ook relevant zijn.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

146. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- cliënten die verzoeken om grote bedragen in contanten of andere fysieke vormen van waardeopslag zoals edelmetalen;
  - transacties met een zeer hoge waarde;
  - financiële overeenkomsten waarbij rechtsgebieden betrokken zijn waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden (ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan landen die een cultuur van bankgeheim hebben of die niet aan internationale normen inzake belastingtransparantie voldoen);³⁰
  - gedekte leningen (met inbegrip van hypotheek) op de waarde van activa in andere rechtsgebieden, in het bijzonder landen waar het moeilijk vast te stellen is of de cliënt een

³⁰ Zie ook titel II, punt 26.

legitiem recht op het onderpand heeft, of waar de identiteit van de partijen die garant staan voor de lening moeilijk te verifiëren is;

- het gebruik van complexe bedrijfsstructuren zoals trusts en vehikels voor particuliere beleggingen, in het bijzonder indien de identiteit van de uiteindelijke begunstigde mogelijk niet duidelijk is;
- zaken die verspreid over meerdere landen plaatsvinden, in het bijzonder indien er meerdere financiële dienstverleners bij betrokken zijn;
- grensoverschrijdende overeenkomsten waarbij activa worden gedeponneerd of beheerd bij een andere financiële instelling, al dan niet binnen dezelfde financiële groep, in het bijzonder indien de andere financiële instelling is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden met hogere niveaus van onderliggende delicten, een zwakke AML/CFT-regelgeving of zwakke normen inzake belastingtransparantie.

Cliëntgebonden risicofactoren

147. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Cliënten met inkomen en/of vermogen uit sectoren met een hoog risico, zoals de wapensector, de winningsindustrie, de bouw, goksector of particuliere militaire contractanten.
- Cliënten tegen wie geloofwaardige beschuldigingen van wandaden zijn geuit.
- Cliënten die een ongebruikelijk hoog niveau van vertrouwelijkheid of discretie verwachten.
- Cliënten van wie het uitgavenpatroon of transactiegedrag het moeilijk maakt om 'normale' of verwachte gedragspatronen vast te stellen.
- Zeer vermogende en invloedrijke cliënten, daaronder begrepen cliënten met grote bekendheid, niet-ingezeten cliënten en politiek prominente personen. Indien een cliënt of de uiteindelijke begunstigde van een cliënt een politiek prominent persoon is, moeten ondernemingen altijd verscherpt onderzoek verrichten overeenkomstig de artikelen 18 tot en met 22 van Richtlijn (EU) 2015/849.
- De cliënt verzoekt de onderneming hem te faciliteren en hem een product of dienst van een derde te leveren zonder duidelijke zakelijke of economische reden.

Landgebonden of geografische risicofactoren³¹

148. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Er worden zaken gedaan in landen die een cultuur van bankgeheim hebben of die niet aan internationale normen inzake belastingtransparantie voldoen.

³¹ Zie ook titel II.

- De cliënt woont in, of zijn geldmiddelen zijn afkomstig van activiteiten in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.

Maatregelen

149. Het personeelslid dat de relatie van een vermogensbeheeronderneming met een cliënt beheert (de relatiebeheerder), speelt een belangrijke rol in de risicobeoordeling. Nauw contact van de relatiebeheerder met de cliënt vergemakkelijkt het vergaren van informatie waarmee een vollediger beeld van het doel en de aard van het bedrijf van de cliënt kan worden verkregen (bijv. inzicht in de bron van het vermogen van de cliënt, de reden waarom complexe of ongebruikelijke regelingen toch eerlijk en rechtmatig kunnen zijn, of de reden waarom extra zekerheid passend kan zijn). Dit nauwe contact kan echter ook tot belangenverstrengelingen leiden als de relatiebeheerder een te nauwe band met de cliënt ontwikkelt, ten koste van de inspanningen van de onderneming om het risico van financiële misdrijven te beheersen. Derhalve is ook onafhankelijk toezicht op de risicobeoordeling passend, dat kan worden uitgevoerd door bijvoorbeeld de complianceafdeling en het hoger leidinggevend personeel.

Verscherpt cliëntenonderzoek

150. De volgende verscherpte maatregelen kunnen passend zijn in situaties met een hoog risico:

- Inwinnen en verifiëren van meer informatie over cliënten dan in situaties met een standaardrisico en deze informatie beoordelen en bijwerken, zowel regelmatig als wanneer wezenlijke wijzigingen in het profiel van een cliënt daartoe aanleiding geven. Ondernemingen voeren beoordelingen uit op basis van risicogevoeligheid, waarbij cliënten met een hoog risico ten minste jaarlijks, maar vaker als het risico dit verlangt, opnieuw worden beoordeeld. Deze procedures kunnen procedures omvatten voor het registreren van bezoeken aan de locaties van de cliënt, hetzij zijn huis hetzij zijn bedrijf, met inbegrip van alle wijzigingen in het profiel van de cliënt of andere informatie die van invloed kan zijn op de risicobeoordeling waartoe deze bezoeken aanleiding geven.
- Vaststellen van de bron van het vermogen en van de geldmiddelen; indien het risico bijzonder hoog is en/of de onderneming twijfels heeft over de rechtmatige oorsprong van de geldmiddelen, kan verificatie van de bron van het vermogen en van de geldmiddelen de enige geschikte manier zijn om het risico te beperken. De bron van geldmiddelen of vermogen kan worden geverifieerd door, onder andere, te raadplegen:
  - i. het origineel of een gecertificeerde kopie van een recent loonstrookje;
  - ii. een door een werkgever ondertekende schriftelijke bevestiging van het jaarsalaris;
  - iii. het origineel of een gecertificeerde kopie van een verkoopcontract van bijvoorbeeld beleggingen of een vennootschap;

- iv. een schriftelijke bevestiging van verkoop ondertekend door een advocaat of juridisch adviseur;
  - v. het origineel of een gecertificeerde kopie van een testament of een bekrachtiging van testament;
  - vi. een schriftelijke bevestiging van erfenis ondertekend door een advocaat, juridisch adviseur, trustee of executeur;
  - vii. raadpleging van het online handelsregister om de verkoop van een vennootschap te bevestigen.
- De bestemming van geldmiddelen vaststellen.
  - Controles van en cliëntenonderzoek op zakelijke relaties die scherper zijn dan gebruikelijk is in de gewone financiële dienstverlening, zoals in retailbanking of beleggingsbeheer.
  - Uitvoeren van een onafhankelijke, interne evaluatie van en, in voorkomend geval, op basis van risicogevoeligheid het hoger leidinggevend personeel om goedkeuring vragen voor nieuwe en bestaande cliënten.
  - Doorlopende monitoring van transacties, indien nodig met inbegrip van beoordeling van elke transactie op het moment dat deze zich voordoet, om ongebruikelijke of verdachte activiteiten op te sporen. Dit kan maatregelen omvatten om vast te stellen of een van de volgende elementen niet in overeenstemming is met het risicoprofiel van het bedrijf:
    - i. transfers (van contanten, beleggingen of andere activa);
    - ii. het gebruik van telegrafische overschrijvingen;
    - iii. aanmerkelijke veranderingen in activiteit;
    - iv. transacties waarbij rechtsgebieden betrokken zijn waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.

Voorbeelden van mogelijke monitoringmaatregelen zijn het gebruik van drempels, en een passend beoordelingsproces waarin ongebruikelijk gedrag onmiddellijk door relatiebeheerders of (bij bepaalde drempels) de compliancefuncties of het hoger leidinggevend personeel opnieuw wordt bekeken.

- Monitoring van openbare rapporten of andere inlichtingenbronnen om informatie te identificeren die betrekking heeft op cliënten of hun bekende geassocieerden, bedrijven waarmee zij verbonden zijn, potentiële kandidaten voor bedrijfsovername of derde begunstigden aan wie de cliënt betalingen verricht.
- Ervoor zorgen dat contanten of andere fysieke vormen van waardeopslag (bijv. travellercheques) uitsluitend aan de balie van een bank en nooit door relatiebeheerders worden verwerkt.

- Ervoor zorgen dat de onderneming ervan overtuigd is dat het gebruik van complexe bedrijfsstructuren van een cliënt, zoals trusts en vehikels voor particuliere beleggingen, rechtmatige en eerlijke doeleinden dient en dat de identiteit van de uiteindelijke begunstigde duidelijk is.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

151. Vereenvoudigd cliëntenonderzoek is in de context van vermogensbeheer niet gepast.

Hoofdstuk 6: Sectorale richtsnoeren voor aanbieders van handelsfinanciering

152. Handelsfinanciering is het beheren van een betaling om het verkeer van goederen (en de levering van diensten) te vergemakkelijken, op nationaal niveau of grensoverschrijdend. Wanneer goederen internationaal worden verzonden, krijgt de importeur te maken met het risico dat de goederen niet aankomen, terwijl de exporteur zich zorgen kan maken dat betaling uitblijft. Om deze gevaren te verkleinen, ruimen veel handelsfinancieringsinstrumenten in transacties een centrale plaats in voor banken.

153. Handelsfinanciering kan veel verschillende vormen aannemen:

- ‘Open rekening’-transacties: dit zijn transacties waarbij de koper een betaling verricht zodra hij de goederen heeft ontvangen. Dit is de meest gebruikelijke manier van handelsfinanciering, maar de onderliggende handelsgerelateerde aard van de transactie zal bij de banken die de overmaking van geldmiddelen uitvoeren, vaak niet bekend zijn. Banken raadplegen de richtsnoeren in titel II om het aan dergelijke transacties verbonden risico te beheersen.
- Documentair krediet(L/C): een L/C is een financieel instrument dat wordt uitgegeven door een bank en dat betaling aan een bij naam genoemde begunstigde (doorgaans een exporteur) garandeert op vertoon van bepaalde voorgeschreven documenten die in de kredietvoorwaarden worden genoemd (bijv. bewijs dat de goederen zijn verzonden).
- Documentaire incassowissels (*bills for collection*, B/C's): een B/C verwijst naar een procedure waarbij een betaling, of een geaccepteerde wissel, door een ‘incasserende’ bank bij een importeur van goederen wordt geïnd om later aan de exporteur te worden uitbetaald. De incasserende bank geeft de relevante handelsdocumentatie (die zal zijn ontvangen van de exporteur, gewoonlijk via zijn bank) op zijn beurt aan de importeur.

154. Andere handelsfinancieringsproducten zoals forfaitaire of gestructureerde financiering, of bredere activiteiten zoals projectfinanciering, vallen buiten het toepassingsgebied van deze sectorale richtsnoeren. Banken die deze producten aanbieden, raadplegen de algemene richtsnoeren in titel II.

155. Handelsfinancieringsproducten kunnen worden misbruikt om geld wit te wassen of terrorisme te financieren. De koper en verkoper kunnen bijvoorbeeld samenspannen om een verkeerde voorstelling te geven van de prijs, het type, de kwaliteit of de kwantiteit van de goederen om zo geldmiddelen of waarde van het ene naar het andere land over te brengen.

156. De Internationale Kamer van Koophandel (IKK) heeft standaarden ontwikkeld die het gebruik van L/C's en B/C's regelen, maar deze bestrijken geen aangelegenheden die verband houden met financiële misdrijven.³² Banken worden erop gewezen dat deze standaarden geen

³² Uniform Customs and Practice for Documentary Credits (UCP 600) voor L/C's en Uniform Rules for Collections (URC 522) voor B/C's.

rechtskracht hebben en dat het gebruik ervan niet betekent dat banken niet hoeven te voldoen aan hun wettelijke en bestuursrechtelijke AML/CFT-verplichtingen.

157. Ondernemingen in deze sector nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging. De sectorale richtsnoeren in titel III, hoofdstuk 1, kunnen in deze context ook van belang zijn.

Risicofactoren

158. Banken die partij zijn in handelsfinancieringstransacties, hebben vaak toegang tot slechts een deel van de informatie over een transactie en de daarbij betrokken partijen. De handelsdocumentatie kan divers zijn, en banken beschikken mogelijk niet over gespecialiseerde kennis van de verschillende typen handelsdocumenten die zij ontvangen. Hierdoor kan de identificatie en beoordeling van ML/FT-risico een grote opgave zijn.
159. Banken gebruiken desalniettemin hun gezond verstand en professionele oordeel om te beoordelen in hoeverre de informatie en documentatie die zij hebben, aanleiding kan geven tot bezorgdheid of een vermoeden van ML/FT.
160. Banken nemen, voor zover mogelijk, de volgende risicofactoren in overweging:

Transactiegebonden risicofactoren

161. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- De transactie is ongebruikelijk groot, gezien wat er bekend is over de eerdere handelsactiviteiten van de cliënt.
  - De transactie is in hoge mate gestructureerd, gefragmenteerd of complex, met meerdere betrokken partijen, zonder duidelijke legitieme rechtvaardiging.
  - Er worden kopieën van documenten gebruikt in situaties waarin originele documenten worden verwacht, zonder redelijke verklaring.
  - Er zijn aanmerkelijke discrepanties in de stukken, bijvoorbeeld tussen de beschrijving van de goederen in belangrijke stukken (d.w.z. facturen en vervoersdocumenten) en de werkelijk verzonden goederen, voor zover dit bekend is.
  - Het type, de hoeveelheid en de waarde van de goederen komen niet overeen met wat de bank weet over het bedrijf van de koper.
  - Aan de verhandelde goederen is een hoger witwasrisico verbonden, bijvoorbeeld bepaalde grondstoffen waarvan de prijzen sterk kunnen fluctueren, waardoor gefingeerde prijzen moeilijk te ontdekken kunnen zijn.
  - Voor de verhandelde goederen zijn exportvergunningen vereist.
  - De handelsdocumentatie voldoet niet aan de toepasselijke wetgeving of standaarden.

- De prijs per eenheid lijkt ongebruikelijk, op basis van wat de bank weet over de goederen en de handel.
- De transactie is om een andere reden ongebruikelijk, bijvoorbeeld omdat L/C's zonder duidelijke reden veelvuldig worden gewijzigd of omdat goederen zonder duidelijke commerciële reden via een ander rechtsgebied worden verzonden.

162. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- Onafhankelijke inspecteurs hebben de kwaliteit en hoeveelheid van de goederen geverifieerd.
- Bij transacties zijn reeds lang bestaande tegenpartijen betrokken die een bewezen trackrecord van transacties met elkaar hebben, en er is eerder cliëntenonderzoek uitgevoerd.

Cliëntgebonden risicofactoren

163. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De transactie en/of de betrokken partijen komen niet overeen met wat de bank weet over de eerdere activiteiten of de branche van de cliënt (bijv. de goederen die worden verzonden, of de verzonden hoeveelheden, kloppen niet met wat bekend is over de importeur of het bedrijf van de exporteur).
- Er zijn aanwijzingen dat de koper en de verkoper samenspannen, bijvoorbeeld:
  - i. de koper en de verkoper staan onder zeggenschap van dezelfde persoon;
  - ii. de handeldrijvende bedrijven hebben hetzelfde adres, verstrekken slechts een adres van een geregistreerd agent, of hebben andere inconsistenties met betrekking tot de adressen;
  - iii. de koper is bereid of erop gespist discrepanties in de documentatie te accepteren of van zich af te zetten.
- De cliënt is niet in staat of onwillig om ter ondersteuning van de transactie relevante documentatie te verstrekken.
- De koper maakt gebruik van agenten of derden.

164. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- De cliënt is een bestaande cliënt van wie de bedrijfsactiviteit goed bekend is bij de bank, en de transactie is in overeenstemming met deze bedrijfsactiviteit.
- De cliënt is genoteerd aan een beurs met vergelijkbare openbaarmakingsvereisten als die van de EU.

Landgebonden of geografische risicofactoren

165. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Een land dat betrokken is bij de transactie (daaronder begrepen het land waar de goederen oorspronkelijk vandaan komen, het land van bestemming, het land van doorvoer, of het land waar een van de partijen bij de transactie is gevestigd), heeft wisselkoerscontroles. Dit verhoogt het risico dat het ware doel van de transactie is valuta uit te voeren in strijd met lokale wetgeving.
- Een land dat betrokken is bij de transactie, heeft hogere niveaus van onderliggende delicten (bijv. delicten die verband houden met drugshandel, smokkel of vervalsing) of vrijhandelszones.

166. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- De handel vindt plaats binnen de EU/EER.
- De landen die betrokken zijn bij de transactie, hebben AML/CFT-regelgeving die niet minder robuust is dan wat Richtlijn (EU) 2015/849 voorschrijft, en hebben lage niveaus van onderliggende delicten.

Maatregelen

167. Banken moeten cliëntenonderzoek uitvoeren op de opdrachtgever. In de praktijk zullen de meeste banken slechts instructies accepteren van bestaande cliënten, en de bredere zakelijke relatie die de bank met de cliënt heeft, kan in het cliëntenonderzoek van de bank van pas komen.

168. Indien een bank een cliënt handelsfinancieringsdiensten aanbiedt, onderneemt zij in het kader van zijn cliëntenonderzoek stappen om inzicht te krijgen in het bedrijf van zijn cliënt. Voorbeelden van het type informatie dat de bank kan inwinnen, zijn de landen waarmee de cliënt handel drijft, de handelsroutes die worden gebruikt, de goederen die worden verhandeld, de zakenpartners van de cliënt (kopers, leveranciers, enz.), agenten of derde partijen van wie de cliënt eventueel gebruik maakt, en, indien ja, hun plaats van vestiging. Dit geeft de bank inzicht in de cliënt en helpt haar om ongebruikelijke of verdachte transacties te detecteren.

169. Indien een bank een correspondent is, moet zij cliëntenonderzoek verrichten op de respondent. Correspondentbanken volgen de richtsnoeren voor correspondentbanken in hoofdstuk 1 van titel III.

Verscherpt cliëntenonderzoek

170. In situaties met een hoger risico moeten banken verscherpt cliëntenonderzoek verrichten. In het kader hiervan overwegen banken of het passend is om grondigere

zorgvuldigheidscontroles op de transactie zelf en op andere partijen in de transactie (daaronder begrepen niet-cliënten) uit te voeren.

171. Controles van andere partijen in de transactie kunnen zijn:

- het ondernemen van stappen om de eigendomsstructuur of achtergrond van andere partijen in de transactie beter te begrijpen, in het bijzonder indien ze zijn gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden of indien ze goederen met een hoog risico verhandelen. Dit kan controles van handelsregisters en bronnen van inlichtingen van derden omvatten, alsook raadpleging van openbare online-bronnen.
- Het inwinnen van meer informatie over de financiële situatie van de betrokken partijen.

172. Controles op transacties kunnen zijn:

- het gebruiken van gegevensbronnen van derden of openbare gegevensbronnen, bijvoorbeeld het Internationale Maritieme Bureau (voor waarschuwingsberichten, cognossementen, verzend- en prijscontroles) of gratis containervolgsystemen van scheepvaartmaatschappijen om de verstrekte informatie te verifiëren en te controleren dat het doel van de transactie rechtmatig is;
- het op basis van een professioneel oordeel onderzoeken of de prijsstelling van de goederen commercieel logisch is, in het bijzonder met betrekking tot verhandelde grondstoffen waarvoor betrouwbare en actuele prijsinformatie beschikbaar is;
- het controleren dat de gewichten en volumes van de goederen die worden verzonden, kloppen met de verzendmethode.

173. Aangezien L/C's en B/C's grotendeels papieren stukken zijn en vergezeld gaan van handelsgerelateerde documenten (bijv. facturen, cognossementen en manifesten), is geautomatiseerde monitoring van transacties niet altijd haalbaar. De verwerkende bank beoordeelt deze documenten op hun consistentie met de voorwaarden van de handelstransactie en eist dat personeelsleden hun professionele expertise en oordeel gebruiken om te onderzoeken of er ongebruikelijke elementen zijn die de toepassing van EDD-maatregelen rechtvaardigen of aanleiding geven tot een vermoeden van ML/FT.³³

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

174. De controles die banken routinematig uitvoeren om fraude op te sporen en ervoor te zorgen dat de transactie voldoet aan de normen die door de Internationale Kamer van Koophandel zijn vastgesteld, betekenen dat ze in de praktijk geen vereenvoudigd cliëntenonderzoek zullen verrichten, zelfs niet in situaties met een lager risico.

³³ Banken controleren routinematig documenten om pogingen om fraude te plegen ten nadele van de bank of zijn cliënt op te sporen. Deze controles zijn een belangrijk onderdeel van de dienstverlening van banken die handelsfinanciering aanbieden. Banken kunnen zich mogelijk verlaten op deze bestaande controles om aan hun AML/CFT-verplichtingen te voldoen.

Hoofdstuk 7: Sectorale richtsnoeren voor levensverzekeringsondernemingen

175. Levensverzekeringsproducten worden ontwikkeld om de polishouder financieel te beschermen tegen het risico van een onzekere toekomstige gebeurtenis, zoals overlijden, ziekte of langer leven dan waarop het pensioenspaargeld is berekend (langlevenrisico). De bescherming wordt geboden door een verzekeraar die de financiële risico's waarmee veel verschillende polishouders worden geconfronteerd, bundelt. Levensverzekeringsproducten kunnen ook als beleggingsproducten of voor pensioendoelinden worden gekocht.
176. Levensverzekeringsproducten worden via verschillende distributiekanaalen aangeboden aan cliënten die natuurlijke personen of rechtspersonen of juridische constructies kunnen zijn. De begunstigde van het contract kan de polishouder of een aangewezen of aangemelde derde zijn; de begunstigde kan gedurende de looptijd ook worden gewijzigd, en het is mogelijk dat de oorspronkelijke begunstigde nooit van de verzekering zal profiteren.
177. De meeste levensverzekeringsproducten worden ontwikkeld voor de lange termijn, en sommige zullen alleen uitbetalen bij een verifieerbare gebeurtenis, zoals overlijden of pensionering. Dit betekent dat veel levensverzekeringsproducten onvoldoende flexibel zijn om het vehikel van eerste keus van witwassers te zijn. Net als bij andere financiële diensten, bestaat echter het risico dat de geldmiddelen die worden gebruikt voor de aanschaf van een levensverzekering, de opbrengsten van criminele activiteiten zijn.
178. Ondernemingen in deze sector nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging. De sectorale richtsnoeren in titel III, hoofdstuk 5 en hoofdstuk 9, kunnen in deze context ook van belang zijn. Indien gebruik wordt gemaakt van tussenpersonen, zullen de leveringskanaalgebonden risicofactoren die in titel II, punt 32 en punt 33, zijn uiteengezet, relevant zijn.
179. Deze richtsnoeren kunnen ook nuttig zijn voor tussenpersonen.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

180. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- Flexibiliteit van betalingen, bijvoorbeeld het product staat toe:
    - i. betalingen afkomstig van niet-geïdentificeerde derden;
    - ii. premiebetalingen met een hoge waarde of ongelimiteerde waarde, te hoge betalingen of grote aantallen premiebetalingen met een lagere waarde;
    - iii. betalingen in contanten.

- Gemakkelijke toegang tot geaccumuleerde geldmiddelen; het product staat bijvoorbeeld gedeeltelijke opnamen of vervroegde afkoop op elk willekeurig moment toe, met beperkte kosten of vergoedingen.
- Verhandelbaarheid; het product kan bijvoorbeeld worden:
  - i. verhandeld op een secundaire markt;
  - ii. gebruikt als zekerheidstelling voor een lening.
- Anonimiteit; het product vergemakkelijkt bijvoorbeeld anonimiteit van de cliënt of staat deze toe.

181. Factoren die kunnen bijdragen tot een lager risico: Het product:

- betaalt uitsluitend uit in geval van een vooraf bepaalde gebeurtenis, bijvoorbeeld overlijden, of op een specifieke datum, zoals in geval van door levensverzekeringen gedekte consumptieve kredieten en hypotheekleningen die uitsluitend uitbetalen in geval van overlijden van de verzekerde persoon;
- heeft geen afkoopwaarde;
- heeft geen beleggingselement;
- heeft geen derdebetalersregeling;
- schrijft voor dat de totale investering wordt beperkt tot een lage waarde;
- is een levensverzekering met een lage premie;
- staat uitsluitend kleine, regelmatige premiebetalingen toe, bijvoorbeeld geen te hoge betalingen;
- is uitsluitend toegankelijk via werkgevers, bijvoorbeeld een pensioenstelsel, een pensioenfonds of een soortgelijk stelsel dat pensioenen uitkeert aan werknemers, waarbij de bijdragen worden ingehouden op het loon en de regels van het stelsel de deelnemers niet toestaan hun rechten uit hoofde van het stelsel over te dragen;
- kan niet op korte of middellange termijn worden terugbetaald, zoals in het geval van pensioenverzekeringsovereenkomsten die geen afkoopclausule bevatten;
- kan niet als zekerheidstelling dienen;
- staat geen betalingen in contanten toe;
- heeft voorwaarden waaraan moet worden voldaan om van belastingaftrek te kunnen profiteren.

Cliënt- en begunstigdegebonden risicofactoren

182. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De aard van de cliënt, bijvoorbeeld:

- i. rechtspersonen wier structuur het moeilijk maakt om de uiteindelijke begunstigde te identificeren;
  - ii. de cliënt of de uiteindelijke begunstigde van de cliënt is een politiek prominente persoon;
  - iii. de begunstigde van de polis of de uiteindelijke begunstigde is een politiek prominente persoon;
  - iv. de leeftijd van de cliënt is ongebruikelijk voor het type product dat wordt verlangd (bijv. de cliënt is heel jong of heel oud);
  - v. het contract past niet bij de vermogenssituatie van de cliënt;
  - vi. het beroep of de activiteit van de cliënt wordt beschouwd als een beroep dat of activiteit die zeer waarschijnlijk verband houdt met het witwassen van geld; het is bijvoorbeeld bekend dat ze heel liquiditeiten-intensief zijn of blootstaan aan een hoog corruptierisico;
  - vii. het contract is ondertekend door een ‘poortwachter’, zoals een fiduciaire onderneming, die optreedt namens de cliënt;
  - viii. de polishouder en/of de begunstigde van het contract zijn ondernemingen met gevolmachtigde aandeelhouders en/of aandelen aan toonder.
- Het gedrag van de cliënt:
    - i. Met betrekking tot het contract, bijvoorbeeld:
      - a. de cliënt brengt het contract veelvuldig over naar een andere verzekeraar;
      - b. frequente en niet-verklaarde afkopen, in het bijzonder indien de terugbetaling wordt verricht naar verschillende bankrekeningen;
      - c. de cliënt maakt veelvuldig of onverwacht gebruik van ‘free look’-bepalingen/afkoelingsperioden, in het bijzonder indien de terugbetaling wordt verricht naar een schijnbaar niet-gerelateerde derde;³⁴
      - d. de cliënt maakt hoge kosten wanneer hij verzoekt om vroegtijdige beëindiging van een product;
      - e. de cliënt draagt het contract over aan een schijnbaar niet-gerelateerde

---

³⁴ Een ‘free look’-bepaling is een contractuele bepaling, die vaak verplicht is volgens lokaal recht, die een polishouder of lijfrentetrekker van een levensverzekering of lijfrenteovereenkomst toestaat een contract gedurende een bepaald aantal dagen te bekijken en daarna terug te sturen voor volledige terugbetaling.

derde;

- f. het verzoek van de cliënt om de verzekerde som en/of de premiebetaling te wijzigen of te verhogen zijn ongebruikelijk of buitensporig.
- ii. Met betrekking tot de begunstigde, bijvoorbeeld:
    - a. de verzekeraar wordt pas op de hoogte gesteld van een wijziging in de begunstigde op het moment dat de claim wordt ingediend;
    - b. de cliënt wijzigt de bepaling inzake de begunstigde en wijst een schijnbaar niet-gerelateerde derde aan;
    - c. de verzekeraar, de cliënt, de uiteindelijke begunstigde, de begunstigde of de uiteindelijke begunstigde van de begunstigde zijn gevestigd in verschillende rechtsgebieden.
  - iii. Met betrekking tot betalingen, bijvoorbeeld:
    - a. de cliënt gebruikt ongebruikelijke betalingsmethoden, zoals contanten of gestructureerde monetaire instrumenten of andere vormen van betalingsvehikels die anonimiteit vergemakkelijken;
    - b. betalingen van verschillende bankrekeningen zonder verklaring;
    - c. betalingen van banken die niet in de staat van verblijf van de cliënt zijn gevestigd;
    - d. de cliënt verricht veelvuldig (veel) te hoge betalingen terwijl dit niet werd verwacht;
    - e. er worden betalingen ontvangen van niet-gerelateerde derden;
    - f. inkoopbijdragen aan een pensioenregeling kort voor de pensioendatum.

183. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

In geval van een ondernemingslevensverzekering, is de cliënt:

- een kredietinstelling of financiële instelling die onderworpen is aan voorschriften inzake de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en waarbij er toezicht wordt uitgeoefend op de naleving van die voorschriften op een manier die in overeenstemming is met Richtlijn (EU) 2015/849;
- een beursgenoteerde vennootschap die onderworpen is aan informatievereisten (op grond van het beursreglement of krachtens wettelijke of afdwingbare middelen) welke voorschriften omvatten om toereikende transparantie betreffende de uiteindelijke

begunstigden te garanderen, of een meerderheidsdochter van een dergelijke vennootschap;

- een overheid of een overheidsbedrijf uit een EER-rechtsgebied.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

184. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- verkopen op afstand, zoals online verkopen, verkopen per post of telefoon, zonder toereikende waarborgen, zoals elektronische handtekeningen of elektronische identificatiedocumenten die voldoen aan Verordening (EU) nr. 910/2014;
- lange ketens van tussenpersonen;
- er wordt gebruikgemaakt van een tussenpersoon in ongebruikelijke situaties (bijv. onverklaarde geografische afstand).

185. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- De verzekeraar kent de tussenpersonen goed en hij is ervan overtuigd dat de tussenpersoon cliëntenonderzoek verricht dat in verhouding staat tot het risico dat is verbonden aan de relatie, en dat in overeenstemming is met de maatregelen die uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/849 vereist zijn.
- Het product is uitsluitend beschikbaar voor werknemers van bepaalde ondernemingen die met de verzekeraar een contractuele overeenkomst hebben gesloten voor levensverzekeringen voor hun werknemers, bijvoorbeeld als onderdeel van een arbeidsvoorwaardenpakket.

Landgebonden of geografische risicofactoren

186. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De verzekeraar, de cliënt, de uiteindelijke begunstigde, de begunstigde of de uiteindelijke begunstigde van de begunstigde zijn gevestigd in, of hebben banden met, rechtsgebieden met een hoger ML/FT-risico. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden zonder doeltreffend AML/CFT -toezicht.
- Premies worden betaald via rekeningen die worden aangehouden bij financiële instellingen die zijn gevestigd in rechtsgebieden met een hoger ML/FT-risico. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden zonder doeltreffend AML/CFT-toezicht.
- De tussenpersoon is gevestigd in, of heeft banden met, rechtsgebieden waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden zonder doeltreffend AML/CFT -toezicht.

187. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- Landen hebben volgens geloofwaardige bronnen, zoals wederzijdse beoordelingen of gedetailleerde evaluatierapporten, doeltreffende AML/CFT -regelingen.
- Landen hebben volgens geloofwaardige bronnen een laag niveau van corruptie of andere criminele activiteit.

Maatregelen

188. Artikel 13, lid 5, van Richtlijn (EU) 2015/849 bepaalt dat ondernemingen met betrekking tot levensverzekeringen cliëntenonderzoek moeten verrichten, niet alleen op de cliënt en de uiteindelijke begunstigde, maar ook op de begunstigden, zodra de begunstigden zijn geïdentificeerd of aangewezen. Dit houdt in dat ondernemingen:

- de naam van de begunstigde moeten noteren, indien een natuurlijke persoon of een rechtspersoon of een juridische constructie als de begunstigde is geïdentificeerd; of
- voldoende informatie moeten inwinnen om ervan overtuigd te zijn dat zij op het tijdstip van uitbetaling in staat zullen zijn de identiteit van de begunstigden vast te stellen indien de begunstigden naar categorie of door middel van kenmerken zijn aangewezen. Indien de begunstigden bijvoorbeeld 'mijn toekomstige kleinkinderen' zijn, kan de verzekeraar informatie inwinnen over de kinderen van de polishouder.

189. Ondernemingen moeten de identiteit van de begunstigden uiterlijk op het moment van uitbetaling verifiëren.

190. Indien de onderneming weet dat de levensverzekering is toegekend aan een derde die de waarde van de polis zal ontvangen, moeten zij de identiteit van de uiteindelijke begunstigde vaststellen op het moment van toekenning.

Verscherpt cliëntenonderzoek

191. De volgende verscherpte maatregelen kunnen in een situatie met een hoog risico passend zijn:

- Indien de cliënt gebruikmaakt van de 'free look'/afkoelingsperiode, wordt de premie terugbetaald naar de bankrekening van de cliënt waarvandaan de geldmiddelen werden betaald. Ondernemingen zorgen ervoor dat ze de identiteit van de cliënt hebben geverifieerd overeenkomstig artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 voordat zij de terugbetaling verrichten, in het bijzonder indien de premie hoog is of de omstandigheden anderszins ongebruikelijk lijken te zijn. Ondernemingen overwegen ook of de annulering aanleiding geeft tot een verdenking met betrekking tot de transactie, en of melding van een verdachte activiteit passend zou zijn.
- Er kunnen aanvullende stappen worden genomen om de kennis van de onderneming over de cliënt, de uiteindelijke begunstigde, de begunstigde of de uiteindelijke begunstigde van de begunstigde, de derde betalende en ontvangers te vergroten. Voorbeelden zijn:

- i. geen gebruik maken van de afwijking in artikel 14, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849, die voorziet in vrijstelling van cliëntenonderzoek vooraf;
- ii. verificatie van de identiteit van andere relevante partijen, waaronder begrepen derde betalers en ontvangers, voordat de zakelijke relatie wordt aangegaan;
- iii. inwinnen van aanvullende informatie om de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen;
- iv. inwinnen van aanvullende informatie over de cliënt en regelmatig bijwerken van de identificatiegegevens van de cliënt en de uiteindelijke begunstigde;
- v. indien de betaler een ander is dan de cliënt, vaststellen van de reden waarom dit zo is;
- vi. verificatie van identiteiten op basis van meer dan één betrouwbare en onafhankelijk bron;
- vii. vaststellen van de bron van het vermogen en van de geldmiddelen van de cliënt, bijvoorbeeld gegevens over dienstbetrekking en salaris, erfenis of echtscheidingsvonnis;
- viii. indien mogelijk, identificatie van de begunstigde bij het aangaan van de zakelijke relatie, in plaats van afwachten tot ze worden geïdentificeerd of aangewezen, rekening houdend met het feit dat de begunstigde gedurende de looptijd van de polis kan worden gewijzigd;
- ix. identificatie en verificatie van de identiteit van de uiteindelijke begunstigde van de begunstigde;
- x. overeenkomstig artikel 20 en artikel 21 van Richtlijn (EU) 2015/849, maatregelen nemen om te bepalen of de cliënt een politiek prominente persoon is, en redelijke maatregelen nemen om te bepalen of de begunstigde of de uiteindelijke begunstigde van de begunstigde een politiek prominente persoon is bij de gehele of gedeeltelijke overdracht van de polis of uiterlijk bij de uitbetaling;
- xi. eisen dat de eerste betaling wordt verricht via een rekening die op naam van de cliënt is gesteld bij een bank die onderworpen is aan standaarden van cliëntenonderzoek die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 voorgeschreven standaarden.

192. Artikel 20 van Richtlijn (EU) 2015/849 schrijft voor dat ondernemingen, indien het aan een relatie met een politiek prominente persoon verbonden risico hoog is, niet alleen onderzoeksmaatregelen overeenkomstig artikel 13 van de richtlijn moeten treffen, maar ook vóór uitbetaling van de polis het hoger leidinggevend personeel moeten informeren, zodat dit

zich een goed beeld kan vormen van het aan de situatie verbonden ML/FT-risico en met kennis van zaken een beslissing kan nemen over de beste maatregelen om dat risico te beperken; ondernemingen moeten daarnaast op de hele zakelijke relatie verscherpt cliëntenonderzoek verrichten.

193. Frequentere en diepgaandere monitoring van transacties kan nodig zijn (met inbegrip van, indien nodig, vaststelling van de geldbron).

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

194. De volgende maatregelen kunnen in situaties met een laag risico aan enkele van de voorschriften inzake cliëntenonderzoek voldoen (voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan):

- Ondernemingen kunnen mogelijk aannemen dat aan de verificatie van de identiteit van de cliënt wordt voldaan op basis van een betaling die wordt getrokken op een rekening waarvan de onderneming overtuigd is dat deze uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling in een EER-land.
- Ondernemingen kunnen mogelijk aannemen dat aan de verificatie van de identiteit van de begunstigde van het contract wordt voldaan op basis van een betaling die wordt getrokken op een rekening die op naam van de begunstigde is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling in een EER-land.

Hoofdstuk 8: Sectorale richtsnoeren voor beleggingsondernemingen

195. Beleggingsbeheer is het beheer van de activa van een belegger om specifieke beleggingsdoelstellingen te bereiken. Het omvat zowel discretionair beleggingsbeheer, waarbij beleggingsbeheerders beleggingsbeslissingen nemen namens hun cliënten, als adviserend beleggingsbeheer, waarbij beleggingsbeheerders hun cliënten advies verschaffen over de beleggingen die zij zouden kunnen doen, maar ze geen transacties namens hun cliënten uitvoeren.
196. Beleggingsbeheerders hebben doorgaans een beperkt aantal particuliere of institutionele cliënten, van wie vele vermogend zijn, bijvoorbeeld vermogende particulieren, trusts, vennootschappen, overheidsorganen en andere beleggingsvehikels. De geldmiddelen van de cliënten worden vaak beheerd door een lokale bewaarder in plaats van de beleggingsbeheerder. Het ML/FT-risico dat is verbonden aan beleggingsbeheer, wordt daardoor voornamelijk bepaald door het risico verbonden aan het type cliënten dat beleggingsbeheerders bedienen.
197. Ondernemingen in deze sector nemen, behalve de in titel II van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in overweging. De sectorale richtsnoeren in titel III, hoofdstuk 5, kunnen in deze context ook van belang zijn.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

198. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- transacties zijn ongebruikelijk groot;
- betalingen door derden zijn mogelijk;
- het product of de dienst wordt gebruikt voor inschrijvingen die snel worden gevolgd door terugbetalingen, met beperkte interventie van de beleggingsbeheerder.

Cliëntgebonden risicofactoren

199. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Het gedrag van de cliënt, bijvoorbeeld:
  - i. de belegging ontbeert een duidelijk economisch doel;
  - ii. de cliënt verzoekt zonder duidelijke reden, korte tijd nadat de initiële belegging is gedaan of vóór de datum van uitbetaling, om een langetermijninvestering terug te

kopen of af te lossen, in het bijzonder indien dit leidt tot een financieel verlies of betaling van hoge transactiekosten;

- iii. de cliënt verzoekt zonder duidelijke strategie of economische reden binnen korte tijd om de herhaalde koop en verkoop van aandelen;
  - iv. onwil om informatie over de cliënt en de uiteindelijke begunstigde te verstrekken;
  - v. frequente wijzigingen in cliënteninformatie of betaalgegevens;
  - vi. de cliënt maakt geldmiddelen over die de voor de belegging benodigde middelen te boven gaan, en verzoekt om de te veel betaalde bedragen terug te betalen;
  - vii. de omstandigheden waaronder de cliënt gebruikmaakt van de afkoelingsperiode geven aanleiding tot argwaan;
  - viii. gebruik van meerdere rekeningen zonder voorafgaande kennisgeving, in het bijzonder indien deze rekeningen worden aangehouden in meerdere rechtsgebieden of rechtsgebieden met een hoog risico;
  - ix. de cliënt wenst de relatie zo te structureren dat gebruik wordt gemaakt van meerdere partijen, bijvoorbeeld *nominee companies*, in verschillende rechtsgebieden, in het bijzonder indien aan deze rechtsgebieden een hoger ML/FT-risico is verbonden.
- De aard van de cliënt, bijvoorbeeld:
    - i. de cliënt is een vennootschap of trust die is opgericht in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden (ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden die niet doeltreffend aan internationale normen inzake belastingtransparantie voldoen);
    - ii. de cliënt is een beleggingsvehikel dat weinig of geen cliëntenonderzoek op zijn eigen cliënten uitvoert;
    - iii. de cliënt is een niet-gereguleerd derde beleggingsvehikel;
    - iv. de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt is ondoorzichtig;
    - v. de cliënt of de uiteindelijke begunstigde is een politiek prominente persoon of bekleedt een andere vooraanstaande positie die hem in staat zou kunnen stellen om zijn positie te misbruiken voor persoonlijk gewin;
    - vi. de cliënt is een niet-gereguleerde *nominee company* met onbekende aandeelhouders.

- Het bedrijf van de cliënt: de geldmiddelen van de cliënt zijn bijvoorbeeld afkomstig van zakelijke activiteiten in sectoren waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden.

200. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- De cliënt is een institutionele belegger wiens status door een EER-overheidsorgaan is geverifieerd, bijvoorbeeld een door de overheid goedgekeurde pensioenregeling.
- De cliënt is een overheidsorgaan uit een EER-rechtsgebied.
- De cliënt is een financiële instelling die in een EER-rechtsgebied is gevestigd.

Landgebonden of geografische risicofactoren

201. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De belegger of diens bewaarder is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.
- De geldmiddelen komen uit een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden.

Maatregelen

202. Beleggingsbeheerders moeten een goed inzicht in hun cliënten ontwikkelen om hen te kunnen helpen geschikte portefeuilles vast te stellen. De verzamelde informatie zal vergelijkbaar zijn met die welke ondernemingen voor AML/CFT-doeleinden inwinnen.

203. Ondernemingen volgen in situaties met een hoger risico de in titel II beschreven richtsnoeren voor verscherpt cliëntenonderzoek. Daarnaast dienen ondernemingen, indien het aan een zakelijke relatie verbonden risico hoog is:

- de onderliggende beleggers van de cliënt van de onderneming te identificeren en, indien nodig, hun identiteit te verifiëren, indien de cliënt een niet-gereguleerd derde beleggingsvehikel is;
- de reden voor een betaling of overdracht naar of van een niet-geverifieerde derde te begrijpen.

204. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen beleggingsbeheerders in situaties met een laag risico de in titel II beschreven richtsnoeren voor vereenvoudigd cliëntenonderzoek toepassen.

Hoofdstuk 9: Sectorale richtsnoeren voor aanbieders van beleggingsfondsen

205. Bij het aanbieden van beleggingsfondsen kunnen meerdere partijen betrokken zijn: de fondsbeheerder, benoemde adviseurs, de depositarissen en subbewaarders, administrateurs en, in sommige gevallen, *prime brokers*. Evenzo kunnen bij de distributie van deze fondsen partijen betrokken zijn zoals verbonden agenten, adviserende en discretionaire vermogensbeheerders, aanbieders van platformdiensten en onafhankelijke financieel adviseurs.
206. Het type en het aantal van de partijen die betrokken zijn bij de distributie van een fonds, hangen af van de aard van het fonds en kunnen van invloed zijn op wat het fonds weet over zijn cliënt en beleggers. Het fonds of, indien het fonds zelf geen meldingsplichtige entiteit is, de fondsbeheerder houdt de verantwoordelijkheid voor de naleving van AML/CFT-verplichtingen, hoewel aspecten van de CDD-verplichtingen van het fonds onder bepaalde voorwaarden door een of meer van deze andere partijen kunnen worden uitgevoerd.
207. Beleggingsfondsen kunnen door personen of entiteiten worden gebruikt voor ML/FT-doeleinden:
- Retailfondsen worden vaak op afstand gedistribueerd; vaak is gemakkelijk en relatief snel toegang tot dergelijke fondsen te verkrijgen, en deelnemingen in dergelijke fondsen kunnen tussen verschillende partijen worden overgedragen.
  - Alternatieve beleggingsinstellingen, zoals hedgefondsen, vastgoedbeleggingsfondsen en participatiefondsen, hebben doorgaans een kleiner aantal beleggers, die zowel particulieren als institutionele beleggers (pensioenfondsen, paraplufondsen) kunnen zijn. Fondsen die zijn ontwikkeld voor een beperkt aantal vermogende personen, of voor familiekapitaalbeheer, kunnen een inherent hoger risico van misbruik voor ML/FT-doeleinden hebben dan retailfondsen, doordat het waarschijnlijker is dat de beleggers in een positie verkeren waarin ze zeggenschap over de activa van het fonds kunnen uitoefenen. Als beleggers zeggenschap over de activa uitoefenen, zijn dergelijke fondsen vehikels voor het aanhouden van persoonlijke activa, die in bijlage III bij Richtlijn (EU) 2015/849 worden genoemd als een factor die duidt op een potentieel hoger risico.
  - Ondanks het vaak middellange- tot langetermijnkarakter van de belegging, dat ertoe kan bijdragen dat deze producten minder aantrekkelijk zijn voor het doel van witwassen van geld, kunnen deze producten voor witwassers toch aantrekkelijk zijn omdat zij groei en inkomsten kunnen genereren.
208. Dit hoofdstuk richt zich tot:
- a. beheerders van beleggingsfondsen die werkzaamheden uitvoeren als genoemd in artikel 3, lid 2, onder a), van Richtlijn (EU) 2015/849; en
  - b. beleggingsfondsen die hun eigen aandelen of rechten op deelneming

aanbieden, als genoemd in artikel 3, lid 2, onder d), van Richtlijn (EU) 2015/849.

Andere partijen die betrokken zijn bij het aanbieden of distribueren van het fonds, zoals tussenpersonen, moeten mogelijk voldoen aan hun eigen verplichtingen inzake cliëntenonderzoek en raadplegen, in voorkomend geval, de desbetreffende hoofdstukken van deze richtsnoeren.

209. Voor fondsen en fondsbeheerders kunnen de sectorale richtsnoeren in titel III, hoofdstukken 1, 7 en 8, ook van belang zijn.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

210. De volgende factoren kunnen ertoe bijdragen dat aan het fonds een hoger risico is verbonden:

- Het fonds is opgezet voor een beperkt aantal personen of familiekapitaalbeheerders, bijvoorbeeld een particulier fonds of fonds met één belegger.
- Het is mogelijk om op het fonds in te schrijven en de belegging daarna snel te laten terugbetalen zonder dat de belegger aanzienlijke administratieve kosten oploopt.
- Rechten van deelneming of aandelen in het fonds kunnen worden verhandeld zonder dat het fonds of de fondsbeheerder hiervan op het moment van verhandeling in kennis wordt gesteld, en als gevolg hiervan is informatie over de belegger verspreid verdeeld over meerdere personen (zoals het geval is bij gesloten beleggingsfondsen die op secundaire markten worden verhandeld).

211. De volgende factoren kunnen ertoe bijdragen dat aan de inschrijving een hoger risico is verbonden:

- Bij de inschrijving zijn rekeningen of derden in meerdere rechtsgebieden betrokken, in het bijzonder indien aan deze rechtsgebieden een hoog ML/FT-risico is verbonden zoals omschreven in de punten 22 tot en met 27 van titel II van de richtsnoeren.
- Bij de inschrijving zijn derde inschrijvers of ontvangers betrokken, in het bijzonder indien dit niet wordt verwacht.

212. De volgende factoren kunnen ertoe bijdragen dat aan het fonds een lager risico is verbonden:

- Betalingen door derden zijn niet toegestaan.
- Het fonds staat uitsluitend open voor kleine beleggers en kent bovengrenzen voor de beleggingen.

Cliëntgebonden risicofactoren

213. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- Het gedrag van de cliënt is ongebruikelijk, bijvoorbeeld:

- i. De reden voor de belegging ontbeert een duidelijke strategie of duidelijk economisch doel of de cliënt verricht beleggingen die niet verenigbaar zijn met de algemene financiële situatie van de cliënt, indien deze bij het fonds of de fondsbeheerder bekend is.
- ii. De cliënt verzoekt, korte tijd nadat de initiële belegging is gedaan of vóór de datum van uitbetaling, zonder duidelijke reden om een belegging terug te kopen of af te lossen,
- iii. in het bijzonder indien dit leidt tot een financieel verlies of betaling van hoge transactiekosten.
- iv. De cliënt verzoekt binnen korte tijd zonder duidelijke strategie of economische reden om de herhaalde koop en verkoop van aandelen.
- v. De cliënt maakt geldmiddelen over die de voor de belegging benodigde middelen te boven gaan, en verzoekt om de te veel betaalde bedragen terug te betalen.
- vi. De cliënt gebruikt meerdere rekeningen zonder voorafgaande kennisgeving, in het bijzonder indien deze worden aangehouden in meerdere rechtsgebieden of rechtsgebieden met een hoger ML/FT-risico.
- vii. De cliënt wenst de relatie zo te structureren dat gebruik wordt gemaakt van meerdere partijen, bijvoorbeeld niet-gereguleerde *nominee companies*, in verschillende rechtsgebieden, in het bijzonder indien aan deze rechtsgebieden een hoger ML/FT-risico is verbonden.
- viii. De cliënt wijzigt plotseling zonder motivering de plaats van afwikkeling, bijvoorbeeld door de staat van verblijf van de cliënt te wijzigen.
- ix. De cliënt en de uiteindelijke begunstigde zijn gevestigd in verschillende rechtsgebieden en aan ten minste één van deze rechtsgebieden is een hoger ML/FT-risico verbonden zoals omschreven in het algemene deel van deze richtsnoeren.
- x. De geldmiddelen van de uiteindelijke begunstigde zijn gegenereerd in een rechtsgebied met een hoger ML/FT-risico, in het bijzonder indien het rechtsgebied is verbonden met hogere niveaus van onderliggende delicten van ML/FT.

214. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- de cliënt is een institutionele belegger wiens status door een EER-overheidsorgaan is geverifieerd, bijvoorbeeld een door de overheid goedgekeurde pensioenregeling;
- de cliënt is een onderneming in een EER-land of een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

215. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- onduidelijke of complexe distributiekanaalen die het toezicht van het fonds op zijn zakelijke relaties en zijn vermogen om transacties te monitoren beperken, bijvoorbeeld ingeval het fonds voor de distributie in derde landen gebruikmaakt van een groot aantal subbewaarders;
- de distributeur is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/FT-risico is verbonden zoals omschreven in het algemene deel van deze richtsnoeren.

216. De volgende factoren kunnen wijzen op een lager risico:

- Het fonds laat slechts een aangewezen type belegger met een laag risico toe, zoals gereguleerde ondernemingen die beleggen als principaal (bijv. levensverzekeringsondernemingen) of bedrijfspensioenregelingen.
- Het fonds kan uitsluitend worden gekocht en terugbetaald via een onderneming, bijvoorbeeld een financiële tussenpersoon, in een EER-land of een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.

Landgebonden of geografische risicofactoren

217. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- De geldmiddelen van de beleggers zijn gegenereerd in rechtsgebieden met een hoger ML/FT-risico, in het bijzonder rechtsgebieden met hogere niveaus van onderliggende delicten van witwassen.
- Het fonds of de fondsbeheerder belegt in sectoren met een hoger corruptierisico (bijv. de winningsindustrie of wapenhandel) in rechtsgebieden waarvan geloofwaardige bronnen hebben vastgesteld dat ze aanzienlijke niveaus van corruptie of andere onderliggende delicten van ML/FT hebben, in het bijzonder indien het fonds één belegger of een beperkt aantal beleggers heeft.

Maatregelen

218. De maatregelen die fondsen of fondsbeheerders dienen te nemen om aan hun verplichtingen inzake cliëntenonderzoek te voldoen, zullen afhangen van de manier waarop de cliënt of de belegger (indien de belegger niet de cliënt is) aan de geldmiddelen komt. Het fonds of de fondsbeheerder neemt ook op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen om, indien daarvan sprake is, de natuurlijke personen die uiteindelijk de eigenaar zijn van, of zeggenschap uitoefenen over, de cliënt (of namens wie de transactie wordt verricht), te identificeren en hun identiteit te verifiëren, bijvoorbeeld door een toekomstige belegger te verzoeken om, wanneer hij voor het eerst een aanvraag indient om zich bij het fonds te mogen

aansluiten, te verklaren of hij belegt namens zichzelf of dat hij een tussenpersoon is die belegt namens iemand anders.

219. De cliënt is:

- a. een natuurlijke persoon of rechtspersoon die direct voor eigen rekening, en niet namens andere, onderliggende beleggers, rechten van deelneming of aandelen in een fonds koopt; of
- b. een onderneming die, als onderdeel van zijn economische activiteiten, direct in eigen naam rechten van deelneming of aandelen koopt en zeggenschap over de belegging uitoefent ten behoeve van een of meer derde partijen die geen zeggenschap over de belegging of beleggingsbeslissingen hebben; of
- c. een onderneming, bijvoorbeeld een financiële tussenpersoon, die in eigen naam handelt en de geregistreerde eigenaar van de aandelen of rechten op deelneming is, maar optreedt voor rekening van, en conform specifieke instructies van, een of meer derden (bijv. omdat de financiële tussenpersoon een nominee, broker, beheerder van een gezamenlijke mult cliëntenrekening/omnibusachtige rekening of beheerder van een soortgelijke passieve constructie is); of
- d. een cliënt van een onderneming, bijvoorbeeld een cliënt van een financiële tussenpersoon, indien de onderneming niet de geregistreerde eigenaar van de aandelen of rechten op deelneming is (bijv. omdat het beleggingsfonds gebruikmaakt van een financiële tussenpersoon om aandelen of rechten op deelneming in het fonds te distribueren, de belegger rechten op deelneming of aandelen in het fonds via de onderneming koopt en de onderneming niet de juridische eigenaar van de rechten op deelneming of aandelen wordt).

Te nemen maatregelen voor vereenvoudigd of verscherpt cliëntenonderzoek in situaties zoals beschreven in punt 219, onder a) en b)

220. In de situaties zoals beschreven in punt 219, onder a) en b), zijn voorbeelden van verscherpte maatregelen die een fonds of fondsbeheerder in situaties met een hoog risico dient toe te passen, onder andere:

- inwinnen van aanvullende informatie over de cliënt, zoals diens reputatie en achtergrond, voordat de zakelijke relatie wordt aangegaan;
- aanvullende stappen ondernemen om de verkregen documenten, gegevens of informatie verder te verifiëren;
- inwinnen van informatie over de bron van de geldmiddelen en/of de bron van het vermogen van de cliënt en van diens uiteindelijke begunstigde;
- eisen dat de terugbetaling wordt verricht via de initiële rekening die voor de belegging werd gebruikt of via een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld;
- verhogen van de frequentie en intensiteit van de monitoring van transacties;

- verlangen dat de eerste betaling wordt verricht via een betaalrekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in de EER of een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften;
- verkrijgen van toestemming van het hoger leidinggevend personeel op het tijdstip van de transactie indien een cliënt voor het eerst gebruikmaakt van een product of dienst;
- verscherpte monitoring van de relatie met de cliënt en afzonderlijke transacties.

221. Een voorbeeld van de SDD-maatregelen die het fonds of de fondsbeheerder kunnen toepassen in situaties met een lager risico, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, en mits de geldmiddelen verifieerbaar worden overgemaakt naar of van een betaalrekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER, is het gebruik van de geldbron om aan enkele van de cliëntenonderzoeksvorschriften te voldoen.

Te nemen vereenvoudigde of verscherpte maatregelen in situaties zoals beschreven in punt 219, onder c)

222. In de situaties zoals beschreven in punt 219, onder c), waarin de financiële tussenpersoon cliënt van het fonds of de fondsbeheerder is, past het fonds of de fondsbeheerder op de financiële tussenpersoon op risicogevoeligheid gebaseerde onderzoeksmaatregelen toe. Het fonds of de fondsbeheerder neemt ook op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen om de onderliggende beleggers van de financiële tussenpersoon te identificeren en hun identiteit te verifiëren, omdat deze beleggers uiteindelijk begunstigden zijn van de geldmiddelen die via de tussenpersoon worden belegd. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen fondsen of fondsbeheerders in situaties met een laag risico vereenvoudigde onderzoeksmaatregelen treffen die vergelijkbaar zijn met die beschreven in punt 112 van deze richtsnoeren, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De financiële tussenpersoon is onderworpen aan AML/CFT-verplichtingen in een EER-rechtsgebied of in een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.
- Er wordt doeltreffend toezicht gehouden op de naleving van deze voorschriften door de financiële tussenpersoon.
- Het fonds of de fondsbeheerder heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat het aan de zakelijke relatie verbonden ML/FT-risico laag is, onder andere op basis van de beoordeling door het fonds of de fondsbeheerder van het bedrijf van de financiële tussenpersoon, de typen cliënten die het bedrijf van de tussenpersoon bedient en de rechtsgebieden waaraan het bedrijf van de tussenpersoon wordt blootgesteld.

- Het fonds of de fondsbeheerder heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat de tussenpersoon op zijn eigen cliënten en de uiteindelijk begunstigen van zijn cliënten robuuste en op risicogevoeligheid gebaseerde cliëntenonderzoeksmaatregelen toepast. Als onderdeel hiervan neemt het fonds of de fondsbeheerder op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen om de toereikendheid van het cliëntenonderzoeksbeleid en de -procedures van de tussenpersoon te beoordelen, bijvoorbeeld door publiekelijk beschikbare informatie over de staat van dienst van de tussenpersoon op het vlak van de naleving van verplichtingen te raadplegen of door direct contact op te nemen met de tussenpersoon.
- Het fonds of de fondsbeheerder heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat de tussenpersoon onmiddellijk op verzoek cliënteninformatie en -documenten over de onderliggende beleggers zal verstrekken, bijvoorbeeld door in een contract met de tussenpersoon relevante bepalingen op te nemen of door het vermogen van de tussenpersoon om op verzoek cliënteninformatie te verstrekken steekproefsgewijs te testen.

223. Indien het risico verhoogd is, in het bijzonder indien het fonds voor een beperkt aantal beleggers is bedoeld, moeten verscherpte onderzoeksmaatregelen worden toegepast, die de hierboven in punt 220 beschreven maatregelen kunnen omvatten.

Te nemen vereenvoudigde en verscherpte maatregelen in situaties zoals beschreven in punt 219, onder d)

224. In de in punt 219, onder d), beschreven situaties past het fonds of de fondsbeheerder op de uiteindelijke belegger als cliënt van het fonds of van de fondsbeheerder op risicogevoeligheid gebaseerde onderzoeksmaatregelen toe. Om aan zijn verplichtingen inzake cliëntenonderzoek te voldoen, mag het fonds of de fondsbeheerder zich verlaten op de tussenpersoon overeenkomstig en onder de voorwaarden die zijn uiteengezet in hoofdstuk II, afdeling 4, van Richtlijn (EU) 2015/849.

225. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen fondsen of fondsbeheerders in situaties met een laag risico vereenvoudigde onderzoeksmaatregelen toepassen. Mits aan de in punt 222 genoemde voorwaarden is voldaan, kunnen vereenvoudigde maatregelen eruit bestaan dat het fonds of de fondsbeheerder identificatiegegevens vergaart uit het aandelenregister van het fonds, samen met de in artikel 27, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849 gespecificeerde informatie, die het fonds of de fondsbeheerder binnen een redelijke termijn bij de tussenpersoon moet inwinnen. Het fonds of de fondsbeheerder stelt deze termijn vast volgens de op risico gebaseerde aanpak.

226. Indien het risico verhoogd is, in het bijzonder indien het fonds voor een beperkt aantal beleggers is bedoeld, moeten verscherpte maatregelen worden toegepast, die de hierboven in punt 220 beschreven maatregelen kunnen omvatten.

Titel IV – Tenuitvoerlegging

Tenuitvoerlegging

227. Bevoegde autoriteiten en ondernemingen dienen uiterlijk op 26 juni 2018 aan deze richtsnoeren te voldoen.